Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Vidas Meckauskas
4222 Euclid Str.
E.Chicago, Ind.

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344
XLIX Rugsėjis — September 28, 1964 Nr. 108
ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KARAS IR TAIKA

RINKIMAMS ARTĖJANT VIS DAUGIAU ATRODO, KAD JUOS NULEMS ATOMINIŲ UŽTAISŲ KONTROLĖS KLAUSIMAS. - JOHNSONAS ĮTIKINĖJA, KAD BE TOS KONTROLĖS PASAULIS PASMERKTAS MIRČIAI, NORS TAM NĖRA ĮRODYMŲ.

Vytautas Meškauskas

Jei patikėti Washingtono Episkopalinės Katedros dekanui Francis B. Sayre, tauta turi pasirinkimą tarp... kvailio ir sukčiaus. Žinoma, dekanas, kuris tarp kitko yra prezidento Woodrow Wilsono anūkas ir gimęs Baltuose Rūmuose seneliui ten prezidentaujant, tai suformulavo kiek gražiau. Užpraeito sekmadienio pamoksle jis apgailestavo, kad po respublikonų ir demokratų konvencijų iškilo du visagaliai vyrai. Vienas esąs ignorantas ir nenusistovėjęs. Kitas, nors blizgąs iš paviršiaus, tačiau neturįs vidinės etikos, kas gali sugriauti kiekvieno pastato pamatus.

"Susidūrę su tokia pora kandidatų -- aiškino Sayre -- šios galingos tautos rinkėjai jaučiasi esą benamiais. Jie nežino, kur pasukti. Mūsų tauta stovi prieš dilemą ir tai jaučiama kiekviename šio krašto kampelyje. Kivirčai ir priešiškumų sujungimas vienoje partijoje, o kitoje -- neblogo fasado užnugaryje slypi tik ciniškas jėgos išnaudojimas."

Pagal Allen - Scott pranešimą, abu kandidatai buvo susijaudinę dėl jų tokio įvertinimo. Goldwateris apsisprendęs nereaguoti, nes jam Sayre įvertinimas išėjęs geresnis. Geriau būti "stupid" negu "crook". Ir prezidentas Johnsonas nutaręs nereaguoti.

Mat, L.B. Johnsonas šiuo metu yra tikras savo perrinkimu. Viskas, ką jam reikia daryti, tėra švelniai palaikyti pažiūrą, kad negalima Goldwaterio prileisti prie mygtuko, kuris galėtų sukelti atominį karą. Už tat demokratų partijos komitetas per televiziją aiškina apie atominio karo pavojus. Ne tik karo, bet ir atominių ginklų bandymų. Rodoma mergaitė, čiulpianti ledus, o tie ledai galį būti radioaktyvūs. "Žinote -- klausia motiniškas balsas iš ekrano -- ką žmonės pagaliau nutaré? Jie susibūrė ir pasirašė bandymų draudimo sutartį. Ir nuo to laiko radioaktyvūs nuodai sumažėjo. Bet štai, atsirado žmogus, kuris nori būti JAV prezidentu. Jam nepatinka toji sutartis. Jis kovojo prieš ją. Jis net balsavo prieš ją. Jis nori bandyti daugiau bombų. Jo vardas Barry Goldwateris. Jei jis būtų išrinktas, jie vėl pradėtų bandymus".

Johnsonas sąmoningai nori pastatyti rinkikus prieš karo ar taikos klausimą, nes tas klausimas yra susijęs su kiekvieno žmogaus ir jo šeimos egzistencija. Jei kiltų karas, aiškino prezidentas, nuo pirmo smūgio žūtų po 100 milijonų amerikiečių ir rusų: Jei taip, -- klausia Time -- kodėl administracija neskatina slėptuvių statybos, kad bent vienas nuošimtis to skaičiaus galėtų išsigelbėti?

Atominių ginklų kontrolės ir panaudojimo klausimą mes jau esame šioje vietoje lietę, kalbėdami apie "gąsdinimą bombomis". Prezidentas Johnsonas, kaip ir Chruščiovas, nori įtikinti žmoniją, kad be jų visas pasaulis pasmerktas pražūčiai. Ir daug kas tiki. Aiškinama, kad tas 'atominis klausimas' daugiausiai ir kenkiąs Goldwateriui, nors iš tikro senatorius šiame reikale esąs visai sveikų pažiūrų, kurios toli gražu ne tik neveda prie karo, bet greičiau nuo jo sulaiko. Per didelė amerikiečių atominių užtaisų baimė tik skatina sovietus juos -- amerikiečius -- šantažuoti!

Nė vienas kraštas negali apginti savo laisvės, jei bent dalis jos piliečių nebūtų pasiryžę už tą laisvę mirti. Tam juk sudaromos ir išlaikomos kariuomenės. Tiesa, dabar karo veiksmai gali paliesti daug gyventojų ir fronto užnugaryje, ar blogiau, jie gali daugiau nukentėti, negu kariai. Tačiau žmonės miršta kasdien, tūkstančiai per metus žūsta po automobilių ratais, mirštama badu, ir dėl politinių persekiojimų. Senasis romėnų principas:

"Nori taikos, ruoškis karui" -- dar ir šiandien galioja. Juo tiki "atsilikęs" nuo pažangos Goldwateris. Juo tiki ir dabartinė administracija, kai reikia kalbėti.. su kariais. Taip Amerikos Legijono suvažiavime Gynimo Sekretorius McNamara visai karingai pašnekėjo, tačiau kai reikia pakalbėti prie televizijos susirinkusiai šeimai, pasigirsta Lyndon Baines Johnsono mokytojiškas balsas: "Mes turime apsispręsti, ar sukurti vieną pasaulį, kur visi Dievo vaikai galėtų gyventi kartu, ar pasinerti į tamsą. Mes turime vienas kitą mylėti ar mirti." Mylėti -- reiškia išrinkti Johnsoną. Ar tik dekanas Sayre nebus buvęs jo atveju visai teisus?

Vasaros stovyklos jaunimui liks neužmirštamos, nes jose kiekvienas turėjo ne vieną džiaugsmo valandėlę. Eglė Augustinavičiūtė (clevelandietė) neolituanų stovykloje šypsosi fotografui...

ŠIANDIEN IR RYTOJ

VENGRIJOJE, kaip priimta komunistiniuose kraštuose, šių metų derliaus nuėmimas byvo lydimas gražiais patriotiniais šūkiais. Visą laiką buvo skelbiami pergalės pranešimai ir komunistiniai pareigūnai tvirtino, kad šią žiemą vengrams maisto nepritrūks.

Tačiau paveikslas gavosi visai kitoks, kai buvo gautas iš Kanados sostinės Ottawos pranešimas, kad šiais metais Kanada dar parduosianti Vengrijai 250,000 tonų kviečių. Aišku, komunistai apie tai stengiasi nieko neskelbti, nes susitarimas turėjęs būti slaptas ir niekas neturėjęs apie tai žinoti.

Šitokia blogo derliaus pasekmė yra skaudus smūgis Vengrijos biudžetui, nes reiks ieškoti užsienio valiutos, už kurią galima būtų gauti kviečių. Praeitais metais užsienio valiuta buvo surinkta eksportuojant labai žema kaina mėsą, o pačioj Vengrijoje dėl tos priežasties įvedant mėsos pardavimo suvaržymą. Tas gyventojuose sukėlė didelį nepasitenkinimą ir komunistams su dideliu vargu pavyko nuraminti, pažadant, kad šią žiemą bus geriau.

Nežiūrint pažadų, komunistinė biurokratija padėties neištaisė ir šiais metais. 3,611 kolchozai, kurie apima 80% visos dirbamos žemės Vengrijoje, davė 1,2 bilijono florinų deficito. Iš 7,800 javų kertamųjų mašinų daugiau kaip ketvirtadalis kolchozuose negalėjo būti panaudotos, dėl trūkumo dalių joms pataisyti. Kadangi mažinos yra sovietų gamybos ir raštu prašant niekad nesulaukiama atsakymo, į Maskvą buvo nuvykusi vengrų delegacija prašyti atsiųsti dalis, bet veltui. Traktoriai, irgi sovietų gamybos, daug kur negalėjo pajudėti, jiems trūko 30,000 padangų... Sovietai žadėjo pristatyti, bet atsiuntė tik ... 4000.

Kolchozininkai derlių turėjo nuimti rankomis. Bet nuimti derlių 500,000 hektaruose, turint tik 60,000 darbininkų, darbas buvo nelengvas. Tuo labiau, kad paskutiniais metais iš kolchozų prasidėjo bėgimas į miestus. 23,000 jaunuoliai iš kaimo persikėlė dirbti į fabrikus.

Vyriausybė stengėsi sumobilizuoti darbo jėgas, pasiųsdama į laukus kariuomenę, policiją, studentus ir valdininkus. Iš jų nauda buvo maža, nes tai buvo žmonės, kurie savo gyvenime neturėjo rankose nei dalgio, nei gręblio. Pagaliau ir dalgių visai tai miniai neužteko. Komunistinė gamyba savo plane nebuvo to numačiusi.

Tokiu būdu derlius buvo nuostolingas ir šią žiemą vengrai turės dar kartą suveržti diržus, atsisakyti mėsos, kad rasti 24 milijonus dolerių sumokėti už kviečius.

Komunistai viliasi, kad kitais metais jie gaus Maskvos pažadėtas traktoriams ir mašinoms pataisyti dalis, pagaliau gal ir vietiniai fabrikai nukals daugiau dalgių... Bet labiau tikėtina, kad komunistų planas ir pasiliks planu, kol jis remsis tik propagandiniais šūkiais.

*

SOVIETIJOS - KINIJOS pasienyje, grandinis Popovas prašo kapitono atostogų.

-- Gerai, aš tau duosiu dvi savaites, jei pagrobsi iš kiniečių ginklą.

Kitą dieną Popovas prisistatė kapitonui išdidžiai paduodamas kiniškos gamybos automatą.

Draugai apibėrė klausimais, kaip jam pavyko taip greitai pagrobti iš kiniečių ginklą.

-- Labai paprastai -- paaiškino Popovas. -- Aš sutikau kinietį sargybinį, kuris buvo panašioj padėtyje ir mes pasikeitėme ginklais!... (vg)

Kas nauja Pasaulyje

* JAV SENATAS pasmerkė žydų persekiojimą Sov. Sąjungoje. Svarstant ir priimant paramos užsieniui įstatymą, Senate buvo priimta visa eilė suvaržymų ir pakeitimų, turinčių ne menkos politinės reikšmės. Taip, pvz., atsisakyta toliau teikti karinę paramą Indonezijai. Ta pačia proga buvo priimta rezoliucija, pasmerkianti žydų persekiojimą Sov. S-goje. Toji rezoliucija įeina į įvairių paramos užsieniui įstatymo pataisų eilę... Rezoliuciją pasiūlė senat. Abraham Ribicoff iš Conn. ir ji buvo priimta 60 prieš 1 balsais. Prieš balsavo senat. Fullbright, o daugiausia prieš tą rezoliuciją kovojo Valst. Departamentas. Senat. Fullbright, matyt, gindamas Valst. D-to poziciją, siūlė rezoliucijoje neminėti nei Sov. S-gos nei žydų, savo rezoliucijos projekte siūlydamas pasmerkti bet kur ir bet kada vykdomus persekiojimus dėl religinių įsitikinimų. Senat. Fullbright savo opoziciją motyvavo tuo, kad Ribicoff'o rezoliucija kišasi į Sov. S-gos teisinę procedūrą (baudžiant spekuliantus). Tokia rezoliucija, anot Fullbrighto, tiktų priimti ir paskelbti privačioms organizacijoms.

* KIPRO DELEGACIJA MASKVOJE išsiderėjo paramą ginklais Manoma, kad toji sutartis iššauks dar didesnį Turkijos vyriausybės pasipriešinimą ir tik prisidės prie santykių įtampos.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESUI RUOŠIANTIS

PLB Valdybos, JAV LB Centro Valdybos, Kanados LB Krašto Valdybos, jaunimo organizacijų ir jaunimo spaudos atstovų pasitarimas, įvykęs 1964 rugsėjo 19-20 dienomis Tabor Farmoje, Sodus, Mich., vaišingoje PLB Valdybos pirmininko Juozo J. Bačiūno globoje, išklausęs PLB Valdybos narių inž. V. Kamanto bei M. Lenkauskienės pranešimų ir išdiskutavęs pasaulio lietuvių jaunimo kongreso šaukimo reikalą, tikslus bei uždavinius, sutarė:

1. Pasitarimas pritaria pasaulio lietuvių jaunimo kongreso šaukimo minčiai, nes toks kongresas, burdamas pasaulio lietuvių jaunimą vienon vietom, įgalins apžvelgti dabartinę jo padėtį laisvojo pasaulio kraštuose ir padaryti reikiamas išvadas jo kultūrinei, visuomeninei, sportinei, Lietuvos laisvės kovos ir kitokiai veiklai.

2. Kongresui siūloma 1966 metų Darbo dienos savaitgalio data (rugsėjo 3-5) ir vieta Detroitas, Clevelandas ar kuris kitas JAV vidurio miestas.

3. Kongreso rengimo komitetą sudaro PLB Valdyba: ji kviečia penkis šio komiteto narius, kiti nariai jos kvietimu deleguojami JAV ir Kanados lietuvių jaunimo organizacijų.

4. Rengimo komitetas išsirenka darbo prezidiumą ir techniškiems kongreso darbams sudaro atitinkamas komisijas, išskyrus finansų komisiją, kurią sudaro PLB Valdyba.

5. Kongresą globoja PLB Valdyba, ir visų kraštų lietuvių bendruomenės yra prašomos aktyviai jį remti moraliai bei materialiai, kad jis ko sėkmingiausiai galėtų atlikti tuos uždavinius, kurie tokiam kongresui skiriami. Į tuos uždavinius įeina: į kongresą sutraukti ko daugiausia viso laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo, kelti jaunimo tarpusavio bendravimo ir bendradarbiavimo nuotaikas, parodyti jau dirbamą darbą ir uždegti dvasią naujiems darbams, polėkiams, pasiryžimui.

Gyvos lietuviškos dvasios jaunimo reikia lietuvių išeivijos, lietuvių tautos ir Lietuvos ateičiai. Todėl visi į darbą.

PLB VALDYBA

DĖL BENDRUOMENĖS IR VLIKO

Trūkstant autentiškų duomenų apie Vliko praplėsto prezidiumo 1964 rugpiūčio 29 dienos posėdžio nutarimus, liečiančius "Birželio 22 d. komisijos" Vliko apsijungimo protokolo ratifikavimą, mūsų spaudoje pasirodė samprotavimų ir pranešimų, esą, "pritarus apsijungimo protokolui", taip pat ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė įeisianti į Vliką "pilnateisiu jo nariu".

Bet nei tokie samprotavimai, nei pranešimai neatitinka tiesos. Vlikas yra sudarytas politinių mūsų srovių ir sąjūdžių pagrindu, o Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra nesrovinė, apimanti ir jungianti visus laisvojo pasaulio lietuvius be jų politinių skirtumų. Todėl jos ėjimas į Vliką pilnateisiu jo nariu kirstųsi su Vliko statuto reikalavimais, o statuto keitimui kai kurios Vliką sudarančios politinės grupės yra priešingos iš esmės. Bet tai nereiškia, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenei nerūpėtų Lietuvos laisvė ir pati šios laisvės kova. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, PLB Valdybos 1964 balandžio 24 dienos posėdžio nutarimu, pasisakydama už Vliko apsijungimą ir jo aktyviai siekusi, esamomis aplinkybėmis su apsijungusiu Vliku bendradarbiaus per savo ryšininką, specialiai prie Vliko paskirtą.

PLB VALDYBA

ALT PRANEŠIMAS

Rugsėjo 18 d. ALT Valdybos posėdyje pirm. L. Šimutis pranešė apie vykdomus darbus bei pasiruošimus ALT suvažiavimui.

Valdybos nariai buvo supažindinti su Lietuvos okupantų tarnų Justo Paleckio ir Tiesos redaktoriaus G. Zimano straipsniais, paskelbtais anglų kalba Maskvoje leidžiamame propagandiniame žurnale The New Times. Tuose straipsniuose okupanto tarnai -- parsidavėliai J. Paleckis ir G. Zimanas puolė buvusį prezidentą Dwight D. Eisenhowerį už jo prisiųstą sveikinimą Amerikos Lietuvių Kongresui birželio mėn Washingtone, D.C.

Nutarta pasiųsti to bolševikų žurnalo straipsnių iškarpas buv. prezidentui D. D. Eisenhoweriui susipažinti, padėkoti jam už pavergtos Lietuvos reikalų gynimą ir pridėtas atatinkamas memorandumas bolševikų žurnale paskelbtiems melams atremti.

Išklausytas finansų sekretoriaus J. Talalo pranešimas apie kasos stovį. Nutarta paskirti $4,000 paramą Vlikui kovai už Lietuvos laisvę darbams paremti. Taip pat paskirta $50.00 parama E. Chicagoje esančiai genocido parodai paremti.

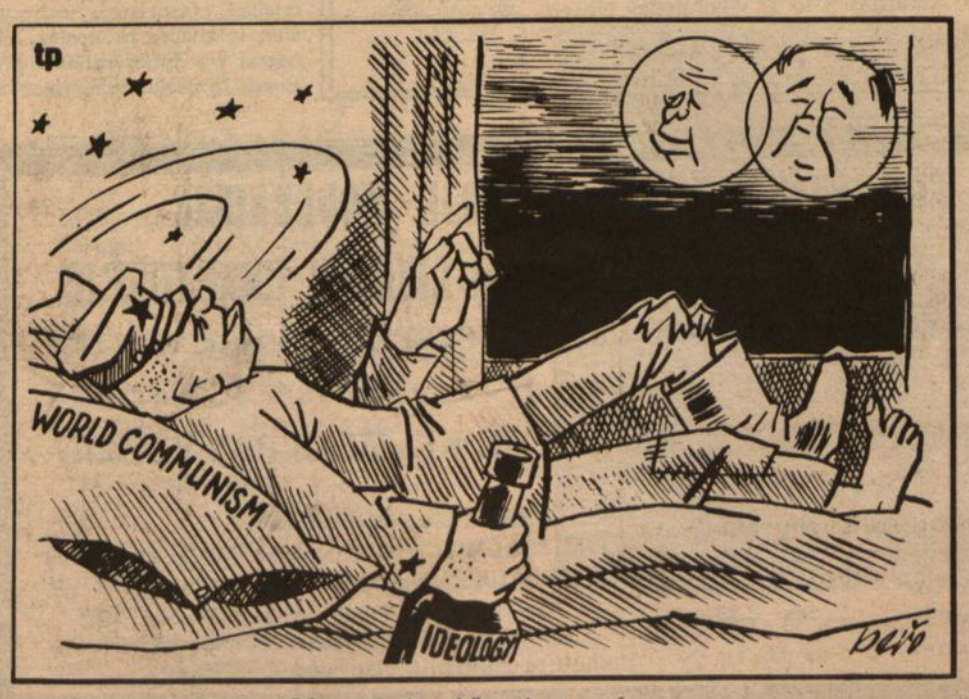

Jis mato iš vieno du...

POLITINIŲ MOKSLŲ DAKTARŲ KALBŲ PASIKLAUSIUS

B. LIETUVNINKAS

Buvo jau nemažai rašyta apie *akademinę stovyklą "Dainavoje"*. Ji buvo neblogai suorganizuota, paskaitininkai didžiąja dalimi buvo aukšto lygio savo sričių žinovai, išskyrus tik vieną jų grupę -- mūsų jaunuosius politinių ir socialinių mokslų daktarus. Jų ten susirinko penki ar šeši ir jie nieko naujo nepasakė, ko nerasime oficialiuose State Deptartamento biuleteniuose, "New York Times" skiltyse ar "Washington Post" rausvų kolumnistų postringavimuose, kaip tokio Walterio Lippmanno, kuris dabar mušasi į krūtinę ir atgailauja dėl didžiausios savo gyvenime padarytos klaidos, būtent, kam jis, sovietams užpuolus Suomiją 1939-40 m. žiemą, palaikė suomių pusę.

DAKTARAI IŠPLAUTAIS SMEGENIMIS

Per tą politinių mokslų daktarų simpoziumą apie rytų Europą blaiviai pašnekėjo tik vienas dr. Vardys. Dar vidutiniškai nukalbėjo ir dr. Remeikis. Daugiausia herezijų pabėrė dr. Šmulkštys. Girdi, Jugoslavija vedanti laisvą ir nepriklausomą užsienių politiką. O ar buvo nors vienas atsitikimas, kai kuriuo esminiu užsienio politikos klausimu Jungtinėse Tautose kur Jugoslavija skirtingai balsavo nuo Sovietų Sąjungos? Toliau buvo tvirtinama, kad gerai esą ekonomiškai paremti Lenkiją ir Jugoslaviją, nes tatai joms padedą atsipalaiduoti nuo Sovietų Sąjungos. Juk Lenkija yra įjungta į "Comecon'ą", *kurio tikslas yra kaip tik stiprinti Sovietų Sąjungos ekonomiką satelitų sąskaiton*, tad kas iš to laimi? Didžiausia dr. Šmulkščio paskelbta nesąmonė buvo tai, kad nebūsią jokios tragikos, jei dabartinė padėtis užtruksianti dar desėtką ar du desėtkų metų. Pavergtų tautų nusivylimas Vakarais, jaunimo komunistinis perauklėjimas (plg. "liberalistinį" auklėjimą Amerikoje) yra dideli pavojai, tačiau didžiausia grėsmė, ypač Pabaltijo tautoms, yra kolonizacija ir rusifikacija. Pagal oficialius 1959 m. sausio 15 d. surašymo duomenis, tada rusai Lietuvoje sudarę 8.5 %, Estijoje - 20.1% ir Latvijoje - 26.6% visų gyventojų. Šiandie tas nuošimtis bus padidėjęs jau mažiausia dešimčia nuošimčių kiekviename Pabaltijo krašte. Tad po 12 ar 20 metų Pabaltijo kraštuose rusai jau sudarys apie 60 ar 70 nuošimčių visų gyventojų, kaip dabar jau yra kai kuriose Centrinės Azijos "respublikose". Tada bus "čia rusų apgyventa žemė" ir dalykas baigtas.

Anksčiau kitas jaunas daktarėlis perėjo į ekstazę, visiškai nukrypdamas nuo numatytos temos ir kalbėdamas labai naiviai apie "Goldwaterio pavojų", kad Sibire palaidotas jo tėvas būtų kape apsivertęs, jei būtų galėjęs girdėti savo sūnų čipsint, kaip išplautais smegenimis višč̌iuką...

GUDRI KOMUNISTŲ TAKTIKA

Kas turi šiokią tokią atmintį, tas prisimena, kaip NYT padėjo įsigalėti Castrui Kuboje, prisimena gėdingiausią žygį -- sužlugdymą Katangos, to visoje juodoje Afrikoje labiausiai nepriklausomybei pribrendusio ir aiškiai vakariečiams palankaus krašto, sulikvidavimą kiekvieno nekomunistinio valstybininko, kuris palaiko krašte tvarką ir kovoja su komunistais, kaip Batista Kuboje ar Diem Vietname. Visa tai buvo atlikta Washingtono "išminčiams" diriguojant, bet tai buvo naudinga tik komunistams ir niekam daugiau. Amerikiečiai daug kur įkišo uodegą, kaip vilkas į *ledo eketę, norėdamas žuvų pagauti*, ir įšąlo... Kodėl taip atsitinka?

Komunistų taktiką labai gerai aptarė Chesly Manly, rašydamas *"Chicago Tribune" rugs. 13 d.* nr: "Yra nesuskaitomi tūkstančiai nekaltų liberalinių kvailelių (dupes), kurie nejučiomis atlieka komunistų partijos darbą. *Slaptam komunistų agentui reikia tik sugestionuoti propagandos šūkį kokiam įtakingam liberaliam socialinių mokslų profesoriui arba kairiojo sparno Amerikiečių Demokrtinės Akcijos vadui, ir po kelių savaičių tai pasidarys viso liberalinio fronto šūkis".* Taip atsirado šūkiai šalin Čiang-kai-šeką, šalin Tschombę, šalin Diem, dabar šalin Goldwaterį ir tegyvuoja Castro su Chruščiovu!

ANTIKOLONIALIZMO SĄJŪDIS

Tas pats yra su antikolonializmu ir "civilinėmis teisėmis". Kalbėkime atvirai: visas tas antikolonialistinis judėjimas yra komunistų triukas vakariečiams nusilpninti, neramumo židiniams sudaryti ir eventualiai paimti savo valdžion tas "naujas nepriklausomas tautas", kurio pačios savaimingai dar negalės gyvuoti ir tvarkytis mažiausia 50 metų (kaikurios - niekados, greičiau grįš į laukinių padėtį ir pasidarys "bush people", kaip buvo prieš baltųjų atvykimą, -- antropologai tai žino, bet politikieriai laiko jiems užčiaupę burnas). Kurios spalvotųjų grupės mokės rasti sugyvenimo būdą su savo *buvusiais kolonizatoriais vakariečiais*, tos šiaip taip galės egzistuoti. Tačiau daug prasčiau, negu baltiesiems valdant, nes savi ponai bus didesni prispaudėjai ir išnaudotojai. Pažvelkime tik į "pranašą" Nkrumah ir jo teroro būdu valdomą Ghaną. Anksčiau pertekusioje Indonezijoj dabar žmonės badauja. Vienas dalykas yra aiškus: nė viena iš tų "naujųjų tautų" nebus vakariečių sąjunginink̀, visados palaikys sovietus, geriausiu ir išimtinu atveju bus neutrali. Tad vakariečiams iš jų tarptautinėje plotmėje nebus jokios naudos. Niekados antikolonizalizmas nebus pritaikytas sovietams ir jų pavergtoms tautoms, o spalvotieji niekados nesuteiks net moralės paramos sovietų pavergtiems baltiesiems, gal išskyrus vieno kito diplomato užuojautos žodį, kuris išmoks vakarietiško mandagumo arba veidmainystės. Lygaus balso davimas Jungtinėse Tautose savarankiškam gyvenimui nepribrendusioms tautoms yra pasityčiojimas *iš šios organizacijos ir jos galas*. Tad mums domėtis antikolonializmu yra visiškai beprasmiškas dalykas. Gaila, kad tuo reikalu net du kalbėtojai aušino burnas *ar skaitė iš popierėlių "Dainavoje"*.

RASINĖ LYGYBĖ AR JUODŲJŲ SUPREMACIJA?

Ir dar didesnių niekų prišnekama ir prirašoma. Dr. V. Kavolis laiko šių dienų rusų pavergtus lietuvius ir JAV negrus kovos broliais. Reikia būti labai atitolusiam nuo gyvenimo, arba labai persenusiam, kaip toks anglas Bertrandas Russellis (turi 92 metu amžiaus), kad tokius niekus taukšti. Lietuviai kovoja už savo tautinę egzistenciją ir nori atsiriboti nuo rusų, o Amerikos negrai kovoja už supremaciją, už teisę prievarta maišytis su baltaisiais socialiai ir rasiškai, už teisę plėšti, užmušinėti ir prievartauti, ir nebūti už tai nubaustiems, už teisę nesilaikyti jokių įstatymų ir iš principo neklausyti tvarkos dabotojų. Muštis su policija -- jų aukščiausias heroizmas, plėšti krautuves -- mėgiamiausias sportas.

Profesionalai balsų medžiotojai ir tam tikra spauda jiems padeda. Tai ir visa politika.

Kokia nesąmonė vežioti mokinius New Yorke iš savo apylinkių *į tolimesnes mokyklas dėl* "rasinio balanso". Būdami visiškai tam nepasiruošę ar nesugebą negrai nori užimti aukštas vietas ir aukštų kvalifikaciju reikalaujančius darbus, *o tai gavę* tik dėl juodos odos ir politikierių machinaciju, be ne pagal sugebėjimus ir pasiruošimą, jie nesistengia gerai dirbti, bet tinginiauja ir "bosauja", visur palaiko spalvotuosius ir be jokių skrupulų diskriminuoja ir stengiasi išstumti baltuosius. Susidaro nauja privilegijuota klasė pagal rasę, apie kurią nebedrįstama tiesos žodį pasakyti. Lygios teisės -- teoretiškai labai gražus šūkis, bet praktiškai išeina didžiausia neteisybė.

Baltųjų žmonių kraujas pasidaré labai pigus. Tačiau jei kur koks negras nukenčia, visa spauda ir FBI sukeliama ant kojų. Baltųjų dar dauguma irgi nori rasti vietos, kuri jie galėtų ramiai gyventi, pavalgyti, nusimaudyti, laisvalaikį praleisti, nerizikuodami būti apiplėštais, sužeistais ar užmuštais. Visi nori turėti darbą. Tačiau kas yra turėjęs reikalų su spalvotaisiais "bosais", tas žino, kaip jie neteisingi - favorizuoja spalvotuosius ir stumdo baltuosius. Visi negrai yra šimtu nuošimčių rasistai. Jų tikslas -- Baltuosiuose Rūmuose turėti negrą prezidentą. Rasių kova yra visiškai realus dalykas ir ne tik Afrikoje, bet ir Amerikoje. Jei taip toliau dėsis, *baltieji ne tik bijos temstant išeiti iš namų*, bet jie greit nebus šeimininkai ir savo miegamajame. "Givalt, rasizmas!" sušuks liberalų rabinai, paskaitę *šias eilutes. Tačiau tie mandrūs liberalai nesupranta, kad komunistai tyčiomis sukiršino negrus*, jie yra ištreniravę negrų vadus, nors tie ir "reverendais" vadintysi. Komunistai įpiršo liberalams savo šūkį apie negrų "laisvės kovą" ir šiuo būdu tikisi greičiau nugaléti JAV, negu su atomine bomba, kurios bijo pavartoti, nes amerikiečiai jų turi daugiau ir geresnių. O paskui jau rusai su visais susitvarkys -- visi nerusai bus antraeiliai piliečiai, kaip yra Sovietų Sąjungoje.

KOKIOS ATEITIES GALIMYBĖS

Amerikiečiai, komunistų apglušinti, privertė savo tikrus sąjungininkus, t.y. anglus ir prancūzus, belgus ir olandus, trauktis iš kolonijų, o jų vieton ateina valdyti rusai ir kiniečiai. Netrukus ateis ir amerikiečių eilė. Kiek čia yra nuotolio nuo Kubos iki *Washingtono*?

Vienintelis išsigelbėjimas -- iš pagrindų pakeisti JAV užsienio ir vidaus politiką. Užtat per ateinančius rinkimus reikia pasisakyti už naujus žmones jau vien dėl to, kad juos komunistai taip labai puola. Ar tie naujieji žmonės pasirodys esą daug gudresni, tai dar didelis klausimas. Tačiau atrodo, kad jie mažiau pasiduotų komunistų įtaigojami per ADA (Americans for Democratic Action). O tai jau būtų didelis laimėjimas.

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

TRYS KALDŪNAI VIENAM ŠAUKŠTE -- taip kun. St. Yla (rugs. 19 Draugo kertinėj paraštėj) apibūdino vieną parengimą Chicagoj, Jaunimo Centre, kur buvo eilė prakalbų (akademinių!), vaišės ir žemėlapių paroda. Tie trys dalykai nesutilpę: parodą maža kas tepastebėję, o kalbas nurungusios vaišės: "juo daugiau buvo kalbų scenoje, juo garsiau žmonės kalbėjo salėje". St. Ylos išvados: *nesiekti perplačių tikslų ir neperkrauti žmonių "bent klausytojų"* vienu užsimojimu, o planuoti programą, kad sutilptų dviejų valandų ribose.

Tas primena New Yorko Lietuvių Dieną. Kiek "kugelių" ten buvo sukrauta viename Singerio "bliūde"? Paskaičiuokim: 1) Dainų ir šokių koncertas 2) prieš tai -- dalyvių paradas, 3) dar prieš tai -- serija oficialių prakalbų, 4) ir dar prieš tai -- mišios su dvigubu, lietuviškai ir angliškai kartotu pamokslu. Visi keturi ne kun. St. Ylos "kaldūnai", o didžiuliai "kugeliai", kuriems "suvalgyti" prireikė maždaug penkių valandų. Buvo perkrauti klausytojai, bet dar labiau dainininkai ir šokėjai, kurie, susirinkę repeticijai 10 valandą, vien iki savo pasirodymų pradžios buvo išlaikyti "ant kojų" (ir saulėj) daugiau kaip keturias valandas!

Esminis lietuvių dienos "patiekalas" buvo dainų ir šokių koncertas, ir jo, o ne mišių (tegu ir vyskupo laikomų) išklausyti bei pamatyti sugurėjo keliolika tūkstančių žiūrovų. Susirinkę į lietuvių dieną, žmonės įvairių nusiteikimų ir net įvairių tikėjimų atsidūrė lyg eucharistininkų kongrese. Mišios gi nėra būdingas elementas lietuvių dienos turiniui: jos visai panašiai tinka ir lenkams, ir airiams, italams ar kitiems, arba, teisingiau, tokioj vietoj ir tokia proga panašiai netinka nė vieniems. Jei rengėjai ir patys pamaldų celebrantai to nesuprato iš anksto, turėjo įsitikinti ten pat vietoj: pamaldoms prideramas orumas tapo negailestingai suniekintas. Gausi publika, nors dar ir nepavargusi, menkai į tai tesikoncentravo. Mišių metu publikoj vyko pasikalbėjimai, pasivaikščiojimai ir kitoki "laiko užmušimai" belaukiant, kada prasidės lietuvių dienos programa. Ar priekaištauti publikai? Gal, bet šiuo atveju altoriaus orumas nukentėjo visų pirma dėl neapdairumo ir saiko jausmo stokos pas tuos, kuriems ex officio priklausė jo orumu rūpintis.

Ir oficialių prakalbų esmė galėjo būti pasakyta vienoje gerai parengtoje kelių minučių atidaromoje kalboje. Paradą pradėjo vienos parapijos orkestras, aprengtas airių orkestrus pamėgžiojančia operetiška uniforma, kuri buvo ryški nelietuviška dėmė stilingų lietuviškų drabužių margumyne. Lietuvių dienos paradui orkestras galėjo pasistengti išmokti ir lietuviškų maršų -- iš Jonušo repertuaro.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.

Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov. Sąjungos sandėlių.

Vedėjai **E. & V. Žukauskai**

PLANINGAS TAUPYMAS

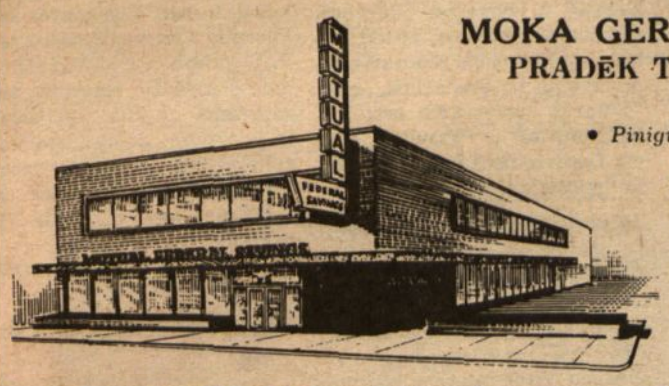

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!

- *Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokam visas pašto persiuntimo išlaidas.*
- *Dabartinis dividendas 4½% išmokamas du kart per metus.*

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wedhesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS

GĖLINYČIA

GĖLĖS VISOMS PROGOMS

2443 WEST 63rd Street

Chicago, Ill.

Telefonai:

PR 8-0833 ir PR 8-0834

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVAIRIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI IŠSIUNČIAMI PAŠTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"

Indėliai apdrausti iki $10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650

Juozas F. Gribauskas, sekretorius

***Chicago Phone*: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330**

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Imp. 5-Star FRENCH COGNAC	5th	5.75
2. HENRY McKENNA Kentucky Bourbon	5th	4.98
3. GLENMORE VODKA	5th	2.98
4. Imp. French NAPOLEON Brandy	5th	3.35
5. COINTREAU Liqueur and Brandy	5th	4.75
6. LIEBFRAUMILCH Imp. German Wine	5th	.98
7. BORDEAUX Imp. French Wine	5th	.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year $11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams $11.00, pusei metų $6.00. Išeina: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:
Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

PAVERGTIEJI PALIEKAMI SAVAM LIKIMUI...

Pavergtųjų Europos Tautų Asamblėjos iškilmingame posėdyje, tos organizacijos 10 metų sukakties proga, darbininkų unijų atstovas I. Brown pareiškė liūdesį, kad pavergtosios tautos tebeneša komunizmo jungą. Džiuginąs tik faktas, kad tų tautų pasipriešinimas nesąs smukęs, o kaip tik tolydžio augąs. Taip vadinamoji komunistinių kraštų 'liberalizacija' ir esanti didesnių, drąsesnių ir ryžtingesnių reikalavimų paseka.

Įvairiomis progomis sakomos kalbos parodo, ar kalbėtojai ir sveikintojai atlieka tik reikiamo mandagumo žestą, ar jie kartu yra ir, kaip sakoma, reikalo kurse. Ta pačia proga atsiųstame prezidento Johnsono laiške sakoma, kad "aš tikiu, kad kada nors bus laisvos ir tos valstybės, kurios pateko komunimo priespaudon Antrojo Pas. karo laikotarpyje ir po to".

Tikėti, kad kada nors tos tautos bus laisvos, yra vienas dalykas. Žinoti ir nesibijoti pareikšti, kad tos tautos visomis išgalėmis priešinasi komunizmo jungui, yra jau kiek skirtingas dalykas. Šiuo atveju pareikštas "tikėjimas" suponuoja palikimą pavergtų tautų savam likimui. Pajėgsit išsikovoti daugiau laisvių, padėk Dieve... Mes gi dabar turim pakankamai savųjų rūpesčių...

O tuo tarpu kiti kalbėtojai, kaip senat. Dodd atstovas D. Martin, aiškiai pabrėžė, kad atmestinas mitas apie komunizmo galybę ir jo nenugalimumą. Tai parodę visa eilė pavyzdžių, jų tarpe ir sukilimas Vengrijoje.

Pavergtų tautų asamblėjos sukakties proga pasakytų kalbų suma parodė ir išryškino aiškią ir neabejotiną išvadą, kad ir po 10 metų tos asamblėjos veiklos, yra sudaryta bazė kartais gal ir sveikoms mintims, sveikiems pasiūlymams pareikšti, kaip, pvz., išnaudojimas Sov. S-gos ir satelitinių kraštų ūkinio smukimo. Tačiau ir toliau lieka neišspręstu klausimu, kas tuo ūkiniu smukimu ir visais kitais komunistų valdomų kraštų negalavimais galėtų ir turėtų pasinaudoti? Ir kaip jais pasinaudoti?

Į tą klausimą nesunku rasti atsakymą -- ūkine suirute naudojasi laisvųjų kraštų prekybiniai sluoksniai ir kai kurių tų kraštų vyriausybės, *plėsdamos prekybinius santykius, teikdamos kreditus*, tuo pačiu lyg ir suteikiant politikams "moralinį atpildą", kad, štai, už geležinės uždangos atsidūrusios tautos ieško ryšio su Vakarais, ieško plyšių geležinėj uždangoj ir t.t.

Pagaliau, kaip netikėti, kad pavergtosios tautos kada nors bus vėl laisvos, jei ir Valst. Departamento sekretorius Dean Rusk, savo Detroite pasakytoje programinėje užsienio politikos klausimais kalboje pabrėžė, kad "kiekvienas galvojąs žmogus, sekąs Rytų Europos situaciją, supranta, kad toji sritis randasi aktyvaus rūgimo padėtyje. Nepaprastos reikšmės tendencijos lengvai įžiūrimos -- tendencijos į tautinę nepriklausomybę ir asmeninę laisvę". Toliau jau valst. sekretorius neišvengė nesumaišęs du dalyku -- tautų tendencijas į tą nepriklausomybę ir jų dabartinių komunistinių vyriausybių pastangas gelbėti savo smunkančius ūkius nuo suirutės. "Taigi, kalba toliau D. Rusk "mes sveikinome Rytų Europos iniciatyvą jų pastangose pagerinti santykius su Vak. Europa ir JAV".

"Liberation through change" -- tai oficialus, naujas terminas dabartiniams santykiams su pavergtais kraštais atžymėti. Tai ne vien tik terminas, tai politinė koncepcija, nusakanti dabartinės JAV administracijos politiką pavergtųjų kraštų atžvilgiu. (j.č.)

LAIŠKAI

KOKIĄ TAUTĄ LIBERALAI IŠLAISVINO?

Rūtos K. Vidžiūnienės keliamas balsas aktualiais politiniais klausimais Dirvos laiškų skyriuje, (rugs. 16), be abejo, susilauks platesnio dėmesio. Malonu, kad miela tautietė rimtai kelia gyvybinius klausimus, į kuriuos ne retai net buvęs kovotojas prieš bolševikus ranka numoja.

Netiesa, kad respublikonų kandidatai nori suvaržyti imigracijos įstatymą. Jie tik nenori priimti naujo projekto (Hart Bill, S.747), pagal kurį turėtų būti įsileista 1 milijonas kasmet (dabart. kvota -- 300.000) daugiausia iš Azijos (Indijos, Kinijos) ir Afrikos be jokios atrankos. Bijomasi, kad nebūtų įsileista komunistų. Kita priežastis -- šiuo metu dėka automatizacijos Amerikoje kasmet net 2 milijonai darbininkų netenka turėtų darbų. Tai sudarytų sunkiai jau dabar sprendžiamą problemą, kai ir taip turime virš penkių milijonų bedarbių, gi 14 mil. tik dalinai dirbančių. Tūkstančiai atvažiuoja iš P. Amerikos be jokios kvotos. Gi politiniams pabėgėliams arba per didžiausius vargus ištrūkusiems iš okupuotos Lietuvos, apie kuriuos p. Vidžiūnienė kalba, -- kvotos irgi nereikia. Jiems teikiama azylio teisė. O visi kiti lietuviai, *palikę Europoje*, kurie norėjo ir neturėjo ypatingų kliūčių, turėjo progos iki šiol lengvai pasinaudoti ta galimybe.

Tiesa, sen. Goldwateris vienoje savo kalbų sakė panaikinsiąs karinę prievolę. Bet tai dar nereiškia kariuomenės ir karinės jėgos siaurinimą. Dėl to nereikėtų rūpintis. Jis kaip tik nori Ameriką padaryti stiprią kariškai ir morališkai. Kaip gi kitaip jis galėtų pereiti į politinę ofenzyvą? Be abejo, "be ginklų, be draugų ir kareivių, tik kumščių pagrūmojęs" jis nesiryš eiti pavergtųjų vadoti. Tam, žinoma, reikia *ne tik stiprių jėgų ir draugų*, kurie pradėjo trauktis, bet svarbiausia drąsos ir politinės išminties, ko iki šiol Amerikos vadams ypač stigo.

Visas pasaulis juokiasi iš Amerikos, kai valstybės, kaip Panama ir Kuba, rodo jos panosėn špygą.

Sen. Goldwateris siūlo apkarpyti pagalbą užsieniams ir sumažinti mokesčius. Kodėl? Tik pagalvokime! Ar ne per lengvai ir ar tiksliai mūsų vyriausybė švaistosi piliečių surinktais pinigais? Ir ar tai tikrai išėjo Amerikai į naudą? Jau gen. L. Clay, kuris išgelbėjo vak. Berlyną, buvo įspėjęs, kad mes per daug, per greit ir per lengvai duodame pagalbą net šimtui kraštų. Tiesa, pinigais, kariška ir techniška pagalba daugelis kraštų išgelbėta nuo komunistų. Tačiau vis tik, nežiūrint paaukotų 100 bilijonų dol., esame liudininkai riaušių, nukreiptų prieš JAV-bes, P. Amerikoje, Azijoje ir Afrikoje.

Pinigais draugų nenupirksi! *Blogiausia, kad jais stiprinamas* ir tukinamas priešas. Virš 2 bilijonų atiduota ir iki dantų apginkluotas raudonasis diktatorius Tito! Beveik bilijonas -- Lenkijai, kuri šiuo metu tapo stipriausiu šulu bolševikų imperijoj.

Teikiama pagalba ir be sąlygų labai abejotiniems ir jau gerai paraudusiems kraštams: Egiptui ir Indonezijai, kur mūsų pinigai buvo nusiųsti net po to, kai Sukarno pareiškė: "Eikite į pragarą su jūsų pagalba!" Todėl nereikia stebėtis, kad sen. G. siūlo peržiūrėti šią programą.

Atrodo keista, kad dauguma Europos laikraščių išėjo į ataką prieš Goldwaterį kartu su Chruščiovu. Kaip prieš 34 m. W. *Churchillis buvo puolamas*, taip šiandien -- Goldwateris. Priešų ir draugų. O jeigu anuomet būtų Churchillio paklausę, Hitleris nebūtų pradėjęs karo. Chruščiovas Goldwaterį vadina Hanibalu. Amerikos komunistų vadas Gus Hall įsakė savo partiečiams daryti viską, kad nebūtų išrinktas Goldwateris prezidentu. Gi mūsų sąjungininkai Europoje irgi nenori jo, nes jis nutrauktų kaikam veltui siunčiamus pinigus.

Seniau priešų miestai būdavo apsupami ir badu marinami. Mes gi siunčiame badaujančiai Rusijai kviečius. Kiek kartų Amerika gelbės Rusiją? Kviečiai, atseit, ne karinė medžiaga.

Priežastys, kurios pražudė Kartageną, vėliau -- Romos imperiją ir dar vėliau -- Lietuvos ir Lenkijos jungtines valstybes -- aiškiai įžiurimos šios administracijos vedamoje politikoje bei pasaulėžiūroje. Todėl ne be reikalo ir su rūpesčiu keliamos jos aikštėn opozicijos. Korupcija, dideli mokesčiai, nenoras kovoti už pavergtųjų laisvę, per didelis valdžios kišimasis į žmonių reikalus, "panem et circenses" šūkį pakeitęs vadinamas "good time" -- tai būtų vis atskiros temos. Čia norėčiau tik paliesti numatytą opozicijos mokesčių sumažinimą.

Garsus Amerikos išdavikas komunistas Harry Hopkins rašė: "Mes turime amerikiečių kiaulėms nuleisti kraują, prieš jas skerdžiant." Mokesčių didinimas yra komunistų kovos priemonė. Komunistai ir jų suklaidinti simpatikai bando visokiais būdais sugriauti Amerikos ekonominį gyvenimą, pagrįstą asmenine iniciatyva ir laisve. Įvairūs apmokestinimai yra pradinis kovos *įrankis komunistų konspiracijoje*. Chruščiovas pasakė: "Mes duosime amerikiečiams po truputį socializmo, ir vieną dieną jie atsibus komunizme".

Komunizmas nėra idėja. Tai utopija. Ir patys gudresni komunistai netiki į komunizmą, kaip į socialinę doktriną. Markso absurdiškos teorijos yra naudojamos tik propagandos priemone. Komunistas yra pragmatistas, nihilistas. Netiki į tiesą. Jis nekenčia praeities kultūros bei tradicijų. Jokios vertybės, išskyrus asmeninį pasitenkinimą, jam neegzistuoja. Jūs gi, ponia, tvirtinate, kad komunizmas nėra žvėris, o idėja. Gi kalbėti apie komunizmo reikalingumą žmonių lygybei, pakėlimui gyvenimo lygiui ir grąžinimui vilties žmonėms būti žmonėmis -- tai absurdas, miela ponia!

Baigdamas norėčiau paklausti, kokią gi tautą liberalai yra išlaisvinę. Berods, kariavo visa amerikiečių tauta.

Juozas Jurkus
Rochester, N.Y.

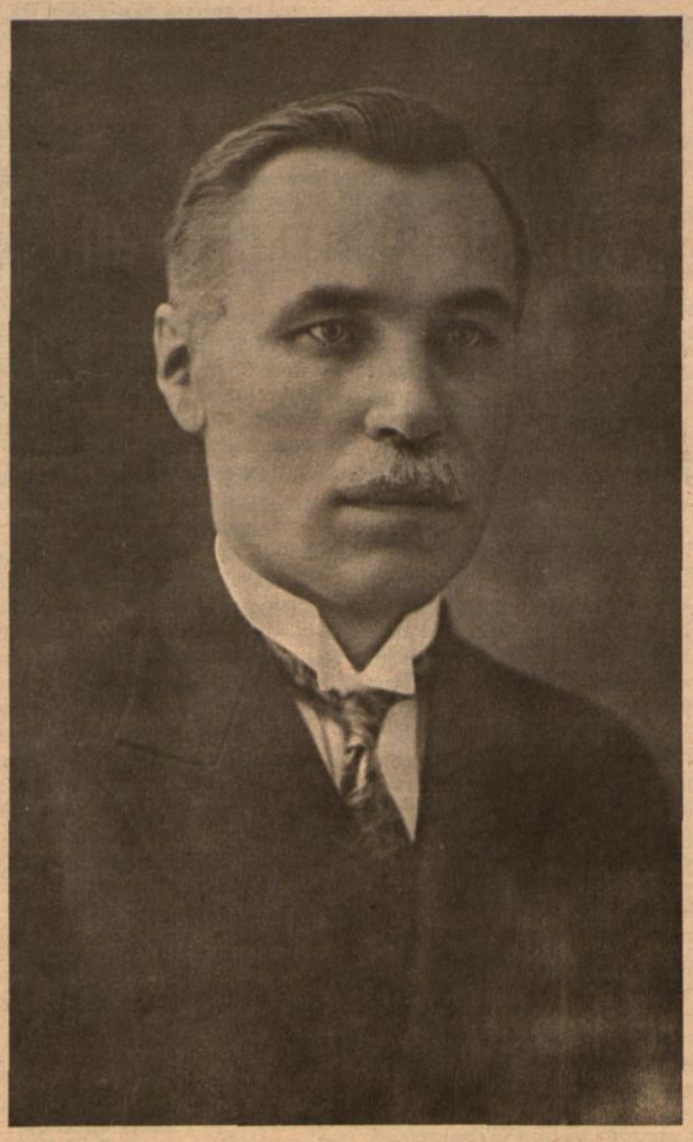

JUOZAS TŪBELIS

JUOZĄ TŪBELĮ PRISIMINUS

J. JUREVIČIUS

Prieš 25 metus, t.y. 1939 m. rugsėjo 30 d. Kaune mirė ilgametis Nepriklausomos Lietuvos Respublikos ministeris pirmininkas ir finansų ministeris Juozas Tūbelis.

Gimė Rokiškio apskr. Ilgalaukių km. Panemunėlio val. 1878 m. balandžio 18 d. Baigęs Panemunėlio pradžios mokyklą įstojo į Mintaujos gimnaziją. Mokyklos vadovybei įsakius moksleiviams kalbėti maldą rusų kalba, J. Tūbelis, buvo vienas iš tų, kuris griežtai atsisakė kalbėti maldą rusiškai. Už šį nepaklusnumą jis buvo tą pačią dieną pašalintas iš *gimnazijos. Kartu su juo buvo pa*šalinta ir daugiau lietuvių mokinių. Pašalintas iš Mintaujos gimnazijos Tūbelis įstojo į Liepojos gimnaziją ir ją 1902 m. baigė. 1908 m. baigė agronomijos skyrių Rygos politechnikume ir gavo agronomo laipsnį.

Būdamas moksleiviu dalyvavo slaptoje lietuvių studentų veikloje, platino slaptą lietuvių spaudą, Bendradarbiavo Lietuvos ūkininke ir kitur. Negaudamas darbo Lietuvoje persikėlė į Rygą mokytojauti. Vėliau grįžo į Lietuvą ir 1910 m. gavo darbą Raseinių-Šiaulių žemėtvarkos komisijoje. 1915 m. buvo mobilizuotas į rusų kariuomenę, 1917 m. paleistas į atsargą. 1918 m. grįžo į Vilnių ir gavo darbą Lietuvos Taryboje. Lietuvai atgavus laisvę 1918 m. lapkričio 11 d. buvo paskirtas švietimo ministeriu, o 1920 m. vėl žemės ūkio ministeriu. Steigiamajam Seimui susirinkus J. Tūbelis pasitraukė iš vyriausybės.

Pasitraukęs iš vyriausybės J. Tūbelis visą energiją paskiria Lietuvos žemės ūkio kooperatyvams organizuoti.

J. Tūbelio valstybinė ir tautinė sąmonė subrendo kartu su jo profesiniu pasiruošimu. Tūbelis anksti suprato, kad Lietuvos gerovės pagrindas yra valstiečiai ir jų "šiaudinė pastogė", o ne puošnusis dvaras.

J. Tūbelis visą savo energiją ir sumanumą paskyrė greitesnei Lietuvos žemės ūkio pažangai ir sodžiaus gerovei. Jis, kaip agronomas, anksti sutelkė savo dėmesį į kooperatyvus. 1918 m. jis rašė Lietuvos Aide: "Kad mūsų šalyje klestėtų didesnė gerovė ir būtų sotesnė ateitis, reikia kelti žemdirbių sąmonė ... sąmonė beskurstančių ir žemę bedirbančių sodiečių, kurių didžiulė didumą mano ir dirba visai iškrikai... Mūsų šalies gyventojų didumą nesugeba išnaudoti prigimties sąlygų. Taip esant, reikiamo produktingumo sunku tikėtis, ir pastaraisiais prieš karą metais ne vienas ūkininkas yra metęs savo žemės sklypą ir išsikėlęs į svetimus kraštus *sau pelningesnio* darbo ieškoti".

Esant tokiai būklei J. Tūbelis ėmėsi darbo. 1923 m. su kitais J. Tūbelis suorganizavo Lietuvos žemės ūkio kooperatyvų sąjungą -- Lietūkį. Kurį laiką buvo valdybos pirmininku ir vyr. direktoriumi. Jo pastangomis 1925 m. išsugdoma bendrovė -- "Maistas" 1926 m. perorganizavo pieninių s-gą į "Pienocentrą". Buvo išrinktas pirmuoju v-bos pirmininku. J. Tūbelis buvo Lietuvos ūkio gyvoji siela ištisą dešimtmetį. Jo iniciatyva, jo sumanumu ir sugebėjimu organizavosi Lietuvos gamyba ir prekyba. Kurdamas žemės ūkio kooperaciją, manė, kad per organizuotą ūkininkiją kils kraštо gerovė. Taip ir buvo -- nė apsiriko. Nė kiek nesuklysime pasakę, kad J. Tūbelio ir kitų rūpesčiu Lietuvos ūkis buvo atsistojęs ant tvirtų kooperatinių pagrindų. 1940 m. Sovietų Sąjungos karinėms jėgoms okupavus Lietuvą, visas ūkis buvo sugriautas ir ūkininkai paversti baudžiauninkais - vergais -- liko be nuosavybių, duonos ir aprangos.

1927 m. gegužės 3 d. J. Tūbelis buvo paskirtas finansų ministeriu. 1929 m. rugsėjo 24 d. perėmė ir ministerio pirmininko pareigas. Nuo 1938 m. spalio 1 d. iki mirties Lietuvos Banko valdytoju. Taip pat nuo 1931 m. iki 1938 m. buvo Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininku.

J. Tūbelio vaidmuo Lietuvos ūkinėje pažangoj ir, apskritai, visame Lietuvos nepriklausomybės laikotarpy yra gana didelis: jis išbuvo 10 metų ministeriu pirmininku, daug metų vadovavo Lietuvos finansams, buvo žemės ūkio ir švietimo ministeris, buvo nenuilstamas kūrėjas Lietuvos kooperatyvų. Prekybos ir Pramonės rūmų narys -- taigi viso Lietuvos ūkinio gyvenimo variklis. J. Tūbelis vedė taip sveiką finansinę politiką, kad 1929-1933 m. pasaulyje siautusios ūkinės krizės ir bedarbės metu -- Lietuvos ūkis atlaikė visus išorinius sunkumus bei spaudimą, valstybės finansai nepairo, valstybė neįbrido į skolas užsienyje ir Lietuvos valiuta t.y. litas išliko iki galo tvirtas ir pastovus. J. Tūbelis sakydavo, kad reikia išleisti tiek, kiek uždirbi. Jis rūpindavo daugiau eksportuoti į užsienius prekių, o importą iš užsienio mažinti. J. Tūbelis būdavo labai patenkintas, kai išvežimas viršydavo įvežimą -- kas sudarydavo aktyvų balansą. Kai kas iš to ūkininkavimą kritikuodavo, kišdami jam, kad tuo jis stabdo krašto ūkinę pažangą. J. Tūbelis atsakydavo, kad pamažiau ir atsargiau eidami -- toliau ir geriau nueisime. Visus ekonominius ir finansinius reikalus J. Tūbelis svarstydavo su ekonominių organizacijų vadovais, kurie daugumoje buvo tuometinei vyriausybei opozicionieriai. J. Tūbelis *visuomet atydžiai išklausydavo* kitų nuomones ir po to pareikšdavo savąją.

J. Tūbelis buvo ramaus būdo, visada malonus, nuoširdus ir visiems prieinamas. Nusikaltusių tarnautojų, pats neištyręs dalyko, nešalindavo iš darbo. Visados kantriai išklausydavo kitų nuomonę. Mėgdavo kiekvieną sumanymą pagrindinai apsvarstyti. Jo būdas buvo kuklus ir atsargus. Primesti savo nuomonę kitiems Tūbelis nemokėjo. Jo vadovaujamose įstaigose, tiek finansų ministerijoje, tiek Lietuvos Banke, dirbo įvairių pažiūrų bei įsitikinimų žmonių.

Visas jos gyvenimas ir veikla, tai nepailstamas darbas. Būdamas Tautininkų S-gos pirmininku, aplankė su pranešimais beveik visus Lietuvos kampus. J. Tūbelis visa savo energiją ir savo patyrimu buvo atsidavęs jaunai atgimusiai Lietuvos valstybei. J. Tūbelio darbai sudarė žymią vagą jaunos tautos kuriamajame darbe. Mylėjo Lietuvą, jai dirbo ir jos žemėje ilsisi.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintėlė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE
6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PRospect 8 - 5875
3207 So. Halsted St., Bridgeporte
Tel. VIctory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 val ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

Clevelandietis sportininkas Algis Motiejūnas, dalyvavęs krepšininkų išvykoje Australijoje, buvo mielai priimtas Barkų šeimos. Nuotraukoje iš kairės: dr. [illegible] Barkienė, Laima ir Rita Barkutės, Algis Motiejūnas ir agr. B. Barkus.

PARENGIMAI BOSTONE

Parengimų sezonas Bostone pajudėjo. Po vasaros atostogų ir išsiblaškymo ledus pralaužė Liet. Bendruomenės Vietinės apylinkės valdyba, kurios pirm. yra St. Griežė-Jurgelevičius. Anksčiau Tautos šventes Bostone rengdavo ALT S-gos sk. valdyba, šiemet pirmą kartą šventę surengė Bendruomenės vyrai. Tai įvyko rugsėjo 13 d. Rytą šv. Petro liet. parapijos bažnyčioje buvo pamaldos, kuriose dalyvavo vietinių organizacijų vėliavos, mišias laikė ir progai pritaikytą pamokslą pasakė kun. Kontautas, giedojo komp. J. Kačinsko vad. choras.

Po pietų So. Bostono Liet. Piliečių d-jos III a. salėj buvo švenčiama pati Tautos šventė. Po pirmininko įvadinio žodžio, gausų pluoštą samprotavimų apie aktualiąsias liet. gyvenimo problemas pažėrė istorikas Pr. Pauliukonis iš Worcesterio, Mass. Solistas Ben. Povilavičius, akomponuojamas komp. J. Gaidelio, padainavo porą dainų ir dar vieną bisui pridėjo. O. Ivaškienės mažamečiai šokėjai pašoko porą tautinių šokių, o B. Adomavičiūtė su įkvėpimu paskaitė Z. Gavelio patriotinį eilėraštį. Šventei vadovavo Bendruomenės apylinkės pirm. St. Griežė-Jurgelevičius. Po programos buvo pobūvis. Nors tautiečių susirinko nemažai, bet pakilesnė nuotaika nesusidarė. Spauda be pagrindo šią šventę vadino Bendruomenės švente. Berods, tai yra Tautos šventė, Bendruomenės rengiama.

KULTŪRINIS SUBATVAKARIS

Bostono kultūriniai subatvakariai rugsėjo 19 d., 8 val. vak. pradėjo savo šeštąjį sezoną. Tai nėra ilgas laiko tarpas, o tačiau Bostono liet. kultūriniame gyvenime įminti gana ryškūs pėdsakai. Penki veiklos metai gal buvo daugiau derlingi negu liesi. Naujam -- 1964-65 m. sezonui sudarytas įdomus programų planas. Subatvakariams rengti komisija liko ta pati -- pirm. inž. Ed. Cibas, nariai O. Viléniškienė, Ant. Viléniškis, Al. Griauzdė, Vl. Mickūnas, artima komisijos talkininkė A. Vakauzienė, beveik nuolatinis tų darbų rėmėjas L. Lendraitis ir programų vedėjas St. Santvaras.

Subatvakarių sezono atidaryme buvo pasidalinta mintimis apie prabėgusią vasarą ir jos metu atliktus darbus -- Lietuvių Kongresą Washingtone, D.C., Lietuvių Dieną New Yorke. Jos laimėjimai buvo kiek plačiau paryškinti, drauge jungiant ir visų subatvakario dalyvių sveikinimus Jokūbo Stuko vadovautam komitetui, kuris Lietuvių Dieną surengė. Be to, buvo pasidalinta įspūdžiais apie jaunimo vasaros stovyklas. Bendras įspūdis -- organizuotas akademinis liet. jaunimas liet. klausimų problematikoj daro neabejotiną pažangą. Iš naujų leidinių paminėta B. Kviklio Mūsų Lietuva, kurios antras tomas jau renkamas. Tą monumentalų leidinį leidžia L.E. leidėjas J. Kapočius. Subatvakarių atidarymo proga buvo pasveikintas dipl. inž. J. Dačys, dabartinis ALT Sg-os Bostono sk. pirm., kuriam šiom dienom sukako 60 metų amžiaus. Susirinkusieji sukaktuvininką pasveikino nuoširdžiais plojimais. Be to, pasveikinti Korp! Neo-Lithuania filisteriai inž. Mindaugas Jazbutis ir jo žmona, atsikėlę gyventi ir dirbti į Bostoną iš Chicagos. Buvo ypačiai malonu matyti brolius inž. Veitus su žmonom, po kelių metų pertraukos vėl grįžusius į Bostoną.

Subatvakario programą, atliko solistė Dorothy G. Bundza, akompanuojama J.A. May. Dainininkė yra amerikietė, ištekėjusi už JAV gimusio lietuvio. Pradžioj ji padainavo J. Tallat-Kelpšos Ne margi sakaléliai ir J. Gruodžio Aguonėles ir įtikino mus visai nebloga liet. kalbos tartim. Toliau G. Bundza dainavo Puccini ariją iš op. Madama Butterfly, F. Loewe's dainą iš My fair lady, M. Wright The Sound of Music ir Puccini ariją iš op. Tosca. Solistė turi itin gražaus tembro balsą, apvaldytą dainavimo mokyklą ir gerą muzikinį skonį. Akompaniatorė p. J.A. May buvo ypačiai gera solistės palydovė. Subatvakarių dalyviai viešnioms iš Worcesterio, Mass., gausiai plojo, o rengėjai joms yra nuoširdžiai dėkingi už tokį dailų pasirodymą ir subatvakario programos praturtinimą.

Kitas kultūrinis subatvakaris bus rengiamas ALT S-gos namuose spalio 17 d. Viešnios ir svečiai, kurių dailus būrys dalyvavo sezono atidaryme, iš anksto yra kviečiami nepamiršti ir kito subatvakario. Žinoma, taip pat ir tie mūsų bičiuliai, kurių šį vakarą nematėm.

LAISVĖS VARPO KONCERTAS

Spalio 11 d. radijo valanda Laisvės Varpas, vad. P. Viščinio, rengia savo metinį koncertą So. Bostono Liet. Piliečių d-jos III a. salėj. Šių metų koncerto programą atliks mūsų jaunieji scenos menininkai, visi jau sulaukę palankių vertinimų -- solistė Lilija Šukytė iš Kanados, akt. Alg. Žemaitaitis iš Waterburio ir Vytenis M. Vasyliūnas. Nėra abejonės, kad koncertas bus įdomus ir menininių požiūrių vertingas, tad ir klausytojų turėtų būti pilna salė.

K.L.

DETROIT

ATEIKIME VISI!

Spalio 3 dieną 6:30 v.v. Lietuvių Namuose, 4009 Tillman, Kultūros Klubas ruošia tradicinį Vasario 16-osios gimnazijai paremti vakarą.

Vakaro metu Z. Mikšienės vadovaujamas Dramos Mėgėjų Sambūris vaidins 2 veiksmų komediją "Vargšas Tadas". Po vaidinimo bufetas, šokiai ir įvairenybės. Į šį vakarą iš Chicagos yra pakviestas tos gimnazijos tvirčiausias ramstis, kun. B. Sugintas.

KULTŪROS KLUBO SUSIRINKIMAS

Spalio 4 dieną Tarptautinio Instituto patalpose, 111 E. Kirby, įvyks Kultūros Klubo mėnesinis susirinkimas.

Iš kelionės po Ispaniją ir kitus Europos kraštus grįžęs inž. Leonas Bajorūnas papasakos kelionės įspūdžius ir parodys tų kraštų, spalvotus paveikslus.

Inž. L. Bajorūnas savo aparatu pagauna gražiausius būdingus tų kraštų vaizdus. jo rodomi paveikslai gražiausiomis spalvomis pražysta ekrane, o juos palydi jo vaizdinga, gyva ir įdomi kalba.

Kultūros klubo valdyba kviečia narius ir svečius pasinaudoti šia proga pasigėrėti gražiais Europos vaizdais, o po to, kavutės metu, pabendrauti ir aptarti ateities planus.

S.K.

HELP WANTED MALE

MACHINIST MAINTENANCE

Laisvos vietos popietinėje pamainoje gabiems vyrams įrankių remonto darbuose, naudojant lathe, shaper, milling machine ir kt. 40 val. į savaitę. Pastovus darbas gerai pastatytoje gamybinėje įmonėje.

Angell Nail & Chaplet Co.
4580 E. 71 St.

SETUP MEN
for
National Cold Heading Equipment
and
Waterbury Trimmers

Privalo būti patyręs mašinos paruošimui ir gamybai. Aukštas valandinis atlyginimas, puikūs priedai.

Ferry Cap & Set Screw Co.
2151 Scranton Rd.

DIEMAKER - STAMPINGS

Experienced only. Good wages, benefits.

Cleveland Metal Stamping Co.
771-5100 3110 Payne Ave.
(Between Chester & Superior)

CUSTODIANS

Couples only

East and West

Full and Part-time custodians.
Interviewing for custodians
9 A.M. to 12 noon
Saturday, Oct. 3.

Room 311, 3101 Euclid Ave.

BATES & SPRINGER, INC.

COLD HEADER OPERATORS

Open and solid dyes; first and second shift. High rate.
Auto Bolt & Nut Co. UT 1-3913

SPORTO ŽINIOS

V. LENKAITIS -- OHIO MEISTERIS

Clevelando LSK Žaibo narys V. Lenkaitis, dalyvaudamas už Youngstown South High School, š.m. gegužės 22 d., Columbus Ohio įvykusiose Ohio valstybės gimnazijų pirmenybėse, disko metime (H.S.) laimėjo pirmą vietą, nusviedęs 172'-4" ir rutulio stūmime (12 lbs) 3 vietą, nustūmęs 57'-4 1/2".

Sveikiname Lenkaitį su Ohio meisterio titulo laimėjimu.

Pažymėtina, kad V. Lenkaitis šiais metais pagerino sau pačiam priklausiusius Š. Amerikos lietuvių rekordus jaunių A klasėje -- disko metime 176'-1 3/4". (17,55 m.).

V. Lenkaitis pereitais metais Pabaltiečių pirmenybėse laimėjo I-mą vietą rutulio stūmime jaunių klasėje, pasiekdamas 15,99 m.

SEZONO UŽDARYMO VARŽYBOS

Spalio 3-4 d. Clevelande, Lengvosios Atletikos Komitetas ir Clevelando LSK Žaibas rengia tradicines lengvosios atletikos sezono uždarymo rungtynes. Ta pačia proga vyks ir Clevelando lietuvių lengvosios atletikos 1964 m. pirmenybės.

Bus varžomasi vyrų, moterų, jaunių A (16-18 m.), B (14-15 m.) C (12-13 m.), D (10-11 m.) ir E (9 m. ir jaunesnių) klasėse ir mergaičių B,C,D ir E klasėse.

Į šias varžybas kviečiami dalyvauti visi lietuvių lengvatletai. Suinteresuotieji prašomi kreiptis šiuo adresu:

A. Bielskus, 15321 Lake Shore Blvd., Cleveand, Ohio 44110. Telefonas 486-6177.

Varžybos vyks St. Joseph High School stadione. Pradžia šeštadienį 2 val. po pietų.

Treniruotės vyks ateinantį šeštadienį 3:00 val., sekmadienį 3:00 val. ir trečiadienį 6:30 val.

Varžybų rėmuose vyks 2-sios tarpmokyklinės lengv. atletikos varžybos tarp Clevelando Vysk. M. Valančiaus ir Šv. Kazimiero lituanistinių mokyklų. Pirmasias varžybas, įvykusias š.m. birželio 7 d., nežymia persvara laimėjo Vysk. M. Valančiaus mokykla. Šių varžybų nugalėtojui yra numatyta įsteigti pereinamąją dovaną.

Grupė dalyvių Skaučių Seserijos vadovių sąskrydyje Clevelande klausosi vyr. skautininkės O. Zailskienės pranešimo. J. Garlos nuotrauka

FILATELIJOS KAMPELIS 15

ANTANAS BERNOTAS

JAV rugsėjo 11 d. išleido 5 c. p. ženklą savo žymiems daktarams broliams Williams ir Charles Mayo pagerbti. Piešinys -- abiejų gydytojų atvaizdai.

PANAMOS KANALO ZONA rugpiūčio 15 d. išleido 6 oro p. ženklų seriją Panamos kanalo 50 metų iškasimo sukakčiai paminėti. Ženkluose -- įvairūs kanalo vaizdai.

Iškasti kanalą per Panamos sąsmauką, jungiantį Atlanto ir Ramųjį vandenynus ir tuo sutrumpinti kelią aplink Pietų Ameriką, idėja kilo jau pirmųjų ispanų kolonizatorių laikais, bet tos idėjos praktiško įgyvendinimo ėmėsi tik 1876 m. Paryžiuje įsteigta tarptautinė bendrovė, kuri kasimo darbus pavedė garsiajam inž. Lessepsui, iškasusiam Suezo kanalą Egipte. Tačiau bendrovė, nebaigusi darbo, 1889 m. subankrutavo. 1894 m. kasimą bandė tęsti nauja bendrovė, bet ir ji nepajėgė. Tada kanalu susidomėjo JAV, kurios atpirko nebaigtą kanalą ir teises iš bendrovės, už pagalbą atsiskirti nuo Kolumbijos naujai įkurtai Panamos respublikai 1903 m. išgavo skersai sąsmauką 8 mylių platumo žemės juostą, išilgai kurią, pradėjus 1907 m. ir, vadovaujant armijos inžinerijos tarnybos viršininkui pulk. George Goethals, buvo iškastas kanalas, kuris baigtas ir iškilmingai atidarytas 1914 m. rugpiūčio 15 d. Kanalo iškasimas kainavo 366,650,000 dolerių.

Čia dedame 6 c pašto ženklą, kuriame parodytas Cristobal miestas ir uostas, esąs Atlanto pakraštyje, Karaibų jūroje, prie Limon įlankos, kurioje prasideda kanalas. Cristobal (isp. vardas Kristupas), to paties vardo apylinkės centras, yra visai naujas miestas, pastatytas kanalą iškasus. Mieste randasi uostas ir dokai laivams, Panamos geležinkelio galinė stotis ir depo, Atlanto pakraščio inžinerijos tarnyba ir kitos įstaigos. Mieste gyvena apie 1000 žmonių, gi visoj apylinkėj virš 20,000.

***

ITALIJA išleido 30 lirų p. ženklą savo žinomam kompozitoriui Pietro Mascagni pagerbti. Piešinys -- kompozitoriaus portretas medalijone ir operos teatro vidus.

Pietro Mascagni (1863-1945), žymus italų kompozitorius, gimė Leghorne. Muzikos studijas pradėjo Livorne, nuo 1882 m. -- Milano konservatorijoj, kur jo klasės draugas buvo kitas žymus kompozitorius G. Puccini. Baigdamas konservatoriją pradėjo komponuoti savo pirmuosius veikalus, vėliau buvo operetės ir operos dirigentas. 1890 m. sukūrė vienveiksmę operą Cavalleria Rusticana, už kurią gavo premiją. Ši opera, pasižyminti nepaprastu melodijų spalvingumu ir įvairumu, tebėra statoma viso pasaulio operų teatruose. Be jos, parašė dar kelias operas ir muzikos kūrinių, kurie nėra jau taip išgarsėję. Nuo 1929 m. buvo Italų mokslų akademijos narys, vėliau vienas jos vicepirmininkų.

***

KANADA rugsėjo 9 d. išleido 5 c. p. ženklą Quebec'o konferencijos 100 metų sukakčiai paminėti. Ši konferencija įvyko Quebec'o mieste 1864 m. spalio 10-27 dienomis. Joje dalyvavo 33 delegatai iš New Brunswicko, Nova Scotia, Princo Edvardo salos, Newfoundlando, Ontario ir Quebec'o provincijų, kurie priėmė 72 rezolucijas visų šių provincijų susijungimui į vieną junginį. Tas susijungimas praktiškai buvo įvykdytas 1867 m. Pašto ženkle yra įrašai, klevo lapas ir žąsies plunksna rašanti ranka. Ženklas rausvos ir šokoladinės spalvos.

Quebec'as (skaityk Kvebekas), to paties vardo provincijos sostinė, yra pats seniausias Kanados miestas ir uostas, pastatytas šiauriniame Šv. Lauryno upės krante ant aukštos uolinės kalvos. Šioje vietoje jau buvo indėnų kaimelis Stadacona, kai 1535 m. Jacques Cartier praplaukė Šv. Lauryno upe. 1608 m. kitas Kanados tyrinėtojas -- Samuelis Champlain čia pastatė miestą ir jį pavadino Quebec'u.

Mieste daug puikių senų statinių: senamiestis, išsidėstęs ant kalno, su kreivomis siauromis gatvelėmis labai primena Vilnių. Naujamiestis pakalnėje ir gretimose kalvose. Milžiniška Frontenac pilis, provincijos valdžios rūmai, geležinkelio stotis, ligoninė, įsteigta 1639 m., Lavalio katalikų universitetas, įkurtas 1852 m., senovinės miesto sienos su dviem vartais, Plains of Abraham 1759 m. mūšio laukas (dabar Tautinis parkas), citadelė kalno viršūnėje (statyta 1823-32), kurioje šiuo metu stovi kanadiečių armijos dalinys, daugelis senų puikių bažnyčių, vienuolynų ir paminklų daro miestą labai patraukliu turistams, tikrą senojo Europos stiliaus miestą. Mieste gyvena apie 185,000 gyventojų, neskaitant gausių priemiesčių, išsidėsčiusių gretimose kalvose ir kitoje upės pusėje.

***

TURKIJA išleido 2 pašto ženklus jos pirmojo prezidento Kemal Atat urko 25 metų mirties sukakčiai paminėti. Ženklai auksiniais rėmais.

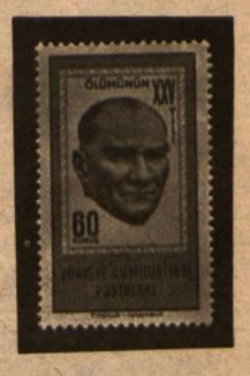

Kemal Ataturk (anksčiau vadinęsis Mustafa Kemal Pasha, 1881-1938), turkų karys, politikas ir pirmasis respublikos prezidentas, gimė Salonikuose (dabar Graikijos miestas). 1905 m. baigė gen. štabo akademiją Istambule ir ėjo įvairias pareigas kariuomenėje kaip artilterijos karininkas kare su Italija ir Balkanų karuose. I Pas. karo metu vadovavo divizijai, vėliau armijai Kaukazo fronte (1915-18). Po karo, kaip priešingas sultonui, buvo ištremtas į Anatoliją, kur 1920 m. sudarė atskirą vyriausybę. Kaip naujos vyriausybės prezidentas kariavo prieš Armeniją ir 1921 m. prieš graikus, išvarydamas juos iš Maž. Azijos. Nuvertus sultoną, 1923 m. išrinktas pirmuoju Turkijos prezidentu, perrinktas 1927, 1931 ir 1935 m. Įvedė Turkijoje daug reformų pertvarkydamas jos gyvenimą iš pagrindų: įvedė pavardes (pats gaudamas Ataturk -- "turkų tėvo" pavardę), lotynų alfabetą, uždraudė daugpatystę ir senųjų rūbų dėvėjimą, atskyrė tikybą nuo valstybės, įvedė Gregoriaus kalendorių ir visiškai naujus civilinius ir baudžiamuosius įstatymus.

Didelį medžiagų išpardavimą skelbia Lietuvių Prekybos Namai, **6905 Superior Ave.** (Dirvos namuose). Ryšium su numatomu siuntinių siuntimo likvidavimu krautuvėje turimos medžiagos išparduodamos, kai kurioms **duodant nuolaidą net iki 50%.**

Gera proga pigiai įsigyti medžiagų siuntiniams dabar ir ateičiai!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA
MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* RIMAS GRINCIUS, atitarnavęs du metus Amerikos karo laivyne, grįžo pas tėvus į Clevelandą ir pradėjo studijas Cuyahoga Community College.

* DARGIO IR MONČIO paroda Gallery International patalpose, 13218 Superior Ave. (Superior ir Euclid Ave. kampas) atidaryta iki spalio 15 d. kasdien nuo 2 iki 7 val. vak. (išskyrus pirmadienius) ir sekmadieniais nuo 2 iki 5 v.v.

Išnuomojamas butas

1 mieg., 1 kamb. ir pilnai įrengta virtuvė. Garažas. Ta proga reikalingas namų prižiūrėtojas, galįs tuo butu pasinaudoti.

17848 Lake Shore Blvd. Telef. KE 1-9708 arba AN 1-0182 po 6 val. vak.

Pardavėjas ar pardavėja

Nekiln. turto pard. įstaiga. Galite labai gerai uždirbti. Daug laiko įstaigoje. Mes patys sutvarkome finansinius užparduoto turto formalumus. Jums tenka tik parduoti.

MULTIPLE REALTY
819 E. 185th St.
IV 1-9300
(111)

Vyr. skautininkė O. Zailskienė, atvykusi į skaučių vadovių sąskrydį Clevelandan, lydima skautininkų buvo nuvykusi padėti gėlių prie a.a. Lietuvos prezidento A. Smetonos kapo. A. Bacevičiaus nuotrauka

TAUTYBIŲ CENTRAS ĮSIGIJO LIETUVOS VĖLIAVĄ

Jau treji metai iš eilės, kaip Clevelando organizacija, vadinama Nationalities Service Center, ryšy su JAV Konstitucijos priėmimo sukakties diena, rengia tautinių grupių parengimą, kuris tęsiasi dvi ar tris dienas, su tautiniais skyriais, parodėlėmis, šokiais ir dainomis. Du pirmieji tokie parengimai vyko Statler viešbutyje.

Ta proga išrenkama, pagerbiama ir apdovanojama pora žymesnių ateivių piliečių. Dviem atvejais ta garbė teko lietuvaitėms: 1962 metais Onai Jokūbaitienei, 1963 metais Ingridai Stasaitei.

Šių metų parengimas buvo sujungtas su Clevelando Progreso Paroda naujoje, milžiniškoje miesto konvencijų salėje, rugp. 28 iki rugs. 7.

Lietuvių skyrių, greta 50 kitų tautybių, toje Parodoje buvo įrengus DLK Birutės Draugija, vadovaujant pirmininkei Veronikai Nagevičienei. Keletas ramovėnų talkininkavo joms darbu ir pasitarnavimu.

Per 11 dienų parduota kelioliika "Leave Your Tears in Moscow", išplatinta daug brošiūrų "Lithuania", ir jaunimo organizacijų naudai gauta pelno už parduotus užkandžius. Beveik kas vakarą tautinių grupių programos laikotarpiais Ingridos Stasaitės vadovaujama šokių grupė pašoko, Nora Braziulienė, G. Karsokienei akompanuojant, padainavo lietuviškų dainų; sesutės Rūta ir Milda Jokūbaitytės išpildė šokių duetus. Taip pat programoje dalyvavo Čiurlionio Ansamblis ir kanklių orkestras, vadov. muz. A. Mikulskio ir kanklių vad. Onos Mikulskienės.

Nationality Centro iškilmių pabaigtuvės, pradėtos konvencijų auditorijoje, įvyko šeštadienio vakare, rugs. 19, Statler viešbučio balių salėje. Ten atlikta formali ceremonija pristatymui šių metų iškiliųjų piliečių poros.

Vakaro iškilmėse buvo paradas salėje, nešant apie 50 vėlavų tų tautybių kurios tik yra atstovaujamos Clevelande. Šį kartą Nationalities Center įsigijo ir Lietuvos vėliavą, kurią parado eisenoje nešė V. Nagevičienė ir S. Knistautienė. Lietuvių tautiniais rūbais pasipuošusios aštuonios palydovės dalyvavo toje eisenoje, kai kitų tautų buvo tik po dvi. Palydovėms sustojus prie JAV vėliavos, sugrotas Amerikos himnas.

Po parado, Lietuvos vėliava buvo lietuviu vardu formaliai pervesta Nationalities Center globai. Ji bus naudojama tik ypatingų tautinių iškilmių progomis.

Laimėjusiems žymiausių naujų piliečių vardą, graikei moteriai ir vokiečiui vyrui, miesto burmistras Locher įteikė atžymėjimo ženklus, o dienraštis Plain Dealer padovanojo po $50 vertės U.S. bonų.

To vakaro baliuje dalyvavo apie 1,300 įvairių tautybių žmonių.
(ksk)

Vaikų laikraštėliui Eglutei ir Vysk. Valančiaus lit. mokyklai Clevelande paremti, spalio 3 d. 6:30 v.v. Šv. Jurgio parapijos salėje iš Chicagos atvykstąs Marquette P'k. lituanistinės mokyklos vaikų teatras suvaidins D. Lipčiūtės-Augienės veikalą "Užburti vaikai". Clevelando visuomenė kviečiama į vaidinimą atsilankyti.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
HOME and REMODELING LOANS
• • • •
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue EN 1 - 1763
936 East 185th St. KE 1 - 7770

Let us pave the road to a
MORTGAGE LOAN
designed just for you
ST. CLAIR SAVINGS
813 EAST 185TH STREET • IV 1-7800

* LITHUANIAN VILLAGE BVĖS Valdybos posėdyje, rugsėjo 22 d., buvo naujai pasiskirstyta pareigomis sekančiai: Z. Dučmanas - prez., J. Virbalis -- viceprez., E. Samas -- viceprez. ir namų valdytojas, I. Gatautis -- sekretorius, Pr. Stempužis, sekret. akcijų rekalams, J. Apanavičius -- finansų sekret.

Direktoriai: P. Šukis, S. Mačys ir St. Halaburda.

Kontrolės ir namų priežiūros komisija: E. Karnėnas, B. Bernotas ir F. Razgaitis.

PRANEŠIMAS

Visiems asmenims, turintiems 65 metus ir daugiau, Ohio valstybės draudimo kompanijų pastangomis yra įsteigiamas ligoninės draudimas vadinamas Ohio -65 (panašus į Blue Cross), kur už nedidelį mokestį galima įstoti visiems tiems kurie neturi jokio ligoninės bei medicinos išlaidų draudimo.

Įsiregistruoti galima tik laike spalio mėnesio. Dėl informacijų skambinkite: V. Giedraičiui, tel. 944-6835.

PADĖKA

Clevelande gyvenančios skaučių vadovės turėjo priimti savo globon nemažą skaičių skaučių vadovių, atvykusių iš pačių tolimiausių Amerikos ir Kanados vietovių.

Esame labai dėkingos Clevelando visuomenei, taip nuoširdžiai atėjusiai mums į pagalbą ir padėjusiai išspręsti mūsų problemas.

Gilią skautišką padėką reiškiame Šv. Jurgio parapijos klebonui kun. B. Ivanauskui už atlaikytas skaučių intencija mišias ir už nepaprastai gražų, įspūdingą ir tai dienai pritaikytą pamokslą ir leidimą naudotis parapijos sale.

Dėkojame kun. P. Dzegoraičiui už apsilankymą sąskrydyje.

Dėkojame muzikui Ambrazui ir jo vadov. chorui už puikias lietuviškas giesmes, kuriomis gėrėjosi mus aplankiusios viešnios.

Nuoširdžiai dėkojame dalyvavusiems sąskrydžio užbaigime ir pareiškusiems žodžiu mums linkėjimus: muzikui A. Mikulskiui, Dirvos redaktoriui J. Čiuberkiui, LB I apyl. pirm. F. Eidimtui, Pilėnų tuntininkui s. V. Jokūbaičiui ir 20 SLA kuopos pirm. p. Budrienei, dr. M. Vaitėnui, sveikinusiam gydytojų ir skautų filisterių vardu.

Dėkojame DLK Birutės d-jos pirmininkei V. Nagevičienei už raštu atsiųstus linkėjimus ir visoms birutininkėms už atsiųstą piniginę auką sąskrydžiui.

Dėkojame visiems skaučių tėveliams ir Clevelando visuomenei, priėmusiems nakvynėn visą šimtą skaučių ir parūpinusiems susisiekimo priemones.

Dėkojame mums labai daug padėjusiems darbu ir susisiekimo priemonėmis: Butkui, Jonaičiui, Slabokui, Balašaičiui, Bacevičiui, Mockui ir Mulioliui.

Ypatinga mūsų padėka tenka Skaučių Tėvų komiteto pirm. Stuogienei, kuriai teko pati sunkiausia našta -- maitinti 150 skaučių net tris kartus. Maistas buvo labai skanus ir puikiai patiektas.

Kartu dėkojam visoms tėvų komiteto narėms ir kitoms ponioms, taip nuoširdžiai plušusioms virtuvėse ir prie vaišių stalo: Gruzdienei, Pliodžinskienei, Pročkienei, Vasiliauskienei, Matulevičienei ir Mainelienei.

Dar kartą visiems skautiškas ačiū.

Sąskrydžio rengimo Komisija Clevelande.

GERI NAMAI

Tarp Lake Shore ir E. 185 gt. vienos šeimos. Viskas viename aukšte. Nesenas. Padalintas rūsys, garažas, gerame stovyje.

—

2 šeimų 5-5. trims mašinoms garažas, prie pat Neff Road.

—

Didelis mūrinis namas netoli Naujos parapijos. 3 miegamieji, 2 mašinoms garažas, vandens šildymas. Tuščias.

—

6 kambarių medinis. netoli E. 185 gt., labai tvarkingas ir švarus.

—

Visai naujas Colonial Hts., 2 miegamieji žemai, 2 viršuj, 1½ vonios.

Norintieji pirkti ar parduoti prašau paskambinti į
EAST SHORE REALTY
Juozas Mikonis — Realtor
United Multiple Listing Service
780 E. 185 gt. IV 1-6900
KE 1-2190

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 3 "Užburti vaikai". Vaidina Marquette Pk. lituanistin. mokyklos teatro mėgėjų grupė Šv. Jurgio parapijos salėje.

SPALIO 10 D. SLA 136 kp. vakaras. Programoje "Popiečio diagnozė" -- A. Kairio 3 scenos atidengimų žaismas.

SPALIO 17 - LAPKRIČIO 19 Dailininko V.K. Jonyno meno paroda.

SPALIO 17 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos parengimas.

SPALIO 18 D. Lietuvių Bendruomenė rengia Lietuvių Dieną Naujosios parapijos salėje.

SPALIO 24 D. metinis Lithuanian Village balius - banketas su programa Lietuvių salės patalpose.

SPALIO 25 D. Kristaus Karaliaus akademija ir metinė vakarienė Nauj. parapijos salėje. Rengia Moterų Sąjunga.

SPALIO 31. Metinis Korp. Neo-Lithuania balius.

LAPKRIČIO 7 D. Pilėnų tunto vaidinimas Šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 8 D. Šv. Kazimiero Lituanistinės Mokyklos rengiami pietūs.

LAPKRIČIO 14 ir 15 D. Vaidilos Teatro premjera "Užburtoji dūdelė" Šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 21 - GRUODŽIO 17. Dailininko R. Viesulo meno paroda.

LAPKRIČIO 21 D. Inžinierių balius. Ruošia Korp! Plienas.

LAPKRIČIO 21 D Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

LAPKRIČIO 22 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos pietūs Šv. Jurgio parapijos salėje.

LAPKRIČIO 26-29 D. Amerikos ir Kanados Ateitininkų Sendraugių suvažiavimas.

GRUODŽIO 6 D. 4 v. Čiurlionio namuose Dr. Vaitėno paskaita su filmu vyrams nuo 18 m. amž. ir vyresniems. Rengia LB I-os Apyl. Valdyba.

GRUODŽIO 13 D. 4 v. Čiurlionio namuose Dr. Vaitėno paskaita su filmu mergaitėms nuo 16 m. amž. ir vyresnėms. Rengia LB I-os Apyl. Valdyba.

GRUODŽIO 19 - SAUSIO 21. Dailininko V. Kasiulio meno paroda.

GRUODŽIO 27 D. Vysk. Valančiaus lit. mokyklos Kalėdų eglutė Šv. Jurgio parapijos salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Slovėnų auditorijoje. Rengia Lietuvių Bendruomenė.

SAUSIO 3 D. Šv. Kazimiero mokyklos kalėdinė eglutė.

SAUSIO 9 D. vaidinimas, ruošiamas Lietuvių Fronto Bičiulių Clevelande.

SAUSIO 30 D. Solistės L. Šukytės rečitalis. Rengia LB I-os Apyl. Valdyba.

VASARIO 13 D. Lietuviams Budžiams Remti Valdybos tradicinis blynų balius, Šv. Jurgio parap. salėje.

VASARIO 20 D. Šv. Kazimiero Lit. Mokyklos parengimas.

VASARIO 27 D. Čiurlionio Ansamblio koncertas - balius Carter viešbučio salėje.

VASARIO 27 D. Užgavėnių blynų balius Naujosios parapijos salėje. Rengia LB II apyl. valdyba.

VASARIO 27 D. 1965 m. Ateities Klubo parengimas Šv. Jurgio parapijos salėje.

KOVO 7 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos ruošiami pietūs, "Aukuro" ansamblio išvykoms paremti.

BALANDŽIO 4 D. "Aukuro" ansamblio metinis koncertas.

BALANDŽIO 25 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tradicinis metinis balius.

BALANDŽIO 26 D. Margučių ridinėjimas. Ruošia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

GEGUŽĖS 9 D. Čiurlionio Ansamblio sukaktuvis koncertas Clevelando Muzikos Instituto salėje.

GEGUŽĖS 9 D. Motinos Dienos minėjimas, ruošia Vysk. M. Valančiaus lit. mokykla.

• **Ar ne per daug mokate** už savo namų bei baldų ir kt. nuo ugnies bei Jūsų nelaimės? Pasitikrinkite pas **Z. Obelenį 881-7741 ar V. Giedraitį 944-6835.**

PHILADELPHIA

Linksma komedija

Po vasaros karščių ir savaitės rūpesčių bei darbų labai gera pailsėti ir pasijuokti. Visi turėsite gražaus juoko, kas tik atsilankysite į V. Žukausko režisuojamą, A. Kairio parašytą 3-jų veiksmų komediją „Diagnozė". Komedija paimta iš šių dienų gyvenimo. Tai tema įdomi ir aktuali.

Parengimą ruošia Philadelphijos Lietuvių Bendruomenė š. m. spalio 3 d. (šeštadienį), 7 val. vak., 928 E. Moyemensing ave. (buv. lietuvių klube). Įėjimas 2 dol., studentams 1 dol. Po vaidinimo bufetas, šokiai ir kitos pramogos.

Be to, bus įdomu pamatyti mūsų prarastą, o kitų atnaujintą ir gražiai sutvarkytą salę. Taigi visi į šį parengimą. (p.m.)

TORONTO

TĖVŲ SUSIRINKIMAS

Šeštadieninės lietuvių mokyklos tėvų susirinkimas įvyko rugsėjo 20 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Buvo padaryti mokyklą liečiančiais reikalais pranešimai, aptarimai ir sprendžiami klausimai.

Iš pranešimų išaiškėjo, kad didžiausi mokyklos rėmėjai praėjusiais mokslo metais buvo šie: Lietuvių kredito kooperatyvas Parama -- $1000, Prisikėlimo parapija -- $1000, Šv. Jono Kr. parapija -- $750, Lietuvių Bendruomenės vietos apylinkė -- $250, Tėvų Pranciškonų parapijos kredito kooperatyvas -- $100, Pasaulio lietuvių inžinierių ir architektų skyrius -- $50 ir daugelis kitų mažesnėmis sumomis. Iš viso buvo gauta aukų $3319.40. Praėjusiais metais mokykla turėjo pajamų 12,536.15 dol. ir išlaidų -- $9,299.14 Šiems metams likutis susidarė $3,237.01. Tačiau iš šios sumos dar teks apie $1500 artimiausiu metu apmokėti už mokslo priemones.

Tėvų komiteto veikimas buvo susirinkusiųjų užgirtas ir prašyta pasilikti. Į šių mokslo metų tėvų komitetą įėjo: L. Šeškus, J. Empakerienė, J. Kulikauskas, A. Bumbulis, Z. Girdauskas, H. Kvedukas, A. Jageliené, L. Kulikauskienė ir Zaleckienė. Revizijos komisija buvo praplėsta iki 5 asmenų. Išrinkta: Vl. Nakrošius, Bražukas, Geležiūnienė, Rukšienė ir Sapočkinas.

Pageidauta, kad būtų mokoma lietuviškų populiarių dainelių. Susirinkimą sumaniai pravedė V. Krikščiūnas.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• **Vytautui Abraičiui**, respublikonų centro komiteto lietuvių sekcijos pirmininkui, pristačius, lietuvių respublikonų pirmininkais atskirose valstybėse paskirti: 1) **Stasys Gudas** — New York; 2) **Valentinas Mėlinis** — New Jersey; 3) **Antanas Matjoška** - Massachusetts; 4) **Zigmas Strazdas** - Connecticut; 5) **dr. Vladas Ramanauskas** — Ohio; 6) **Igoris Kučiauskas** - Maryland; 7) **Kazys Pocius** - Indiana; 8) **Jonas Stikliorius** - Pennsylvania; 9) **Leonardas Valiukas** — California.

Antanas Senikas laikinai eina Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos pirmininko pareigas

ALTS-gos pirm-kui įsipareigojus respublikonų partijos centriniame komitete, kad nesusitrukdytų ALTS-gos darbai ir įsipareigojimai, laikinai, iki lapkričio 15 d., pirmininko pareigas sutiko eiti vicepirm. Antanas Senikas. Jo adresas: 24 North Road, Great Neck, N. Y.

* ARCH. ROMAS BOČKUS -- pakviestas užimti direktoriaus vietą Adams apskrities planavimo įstaigoje. Prieš keletą metų iš Chicagos į Denverį persikėlęs, Bočkus iki šiol dirbo Intercounty Regional Planning Commission įstaigoje, kur spėjo pasižymėti savo profesijos -- miestų planavimo -- srityje.

Šalia savo tiesioginio darbo, jis būdavo kartais kviečiamas kaip konsultantas privačioms firmoms priemiesčių -- prekybinių rajonų planavimui. Adams apskritis apima pramonę ir gyventojais stiprų ir augantį rajoną Denverio šiaurinėje dalyje.

Lietuvių tarpe taip pat gerai žinomas kaipo žvejojimo ekspertas kalnų upeliuose ir ežeruose, Bočkus su žmona Irena augina dukrelę Danguolę ir sūnų Darių. Irena yra LB valdybos sekretorė.

vpa

* VALERIJONAS ŠIMKUS Vliko Tarybos posėdy spalio 3 d. New Yorke atstovaus Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungą.

* KAZYS SILIŪNAS, Flushing N.Y., Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos Vadovybės nutarimu, deleguotas į VLIK tarybą.

* VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄJUNGOS Chicagos skyrius rengia spalio 9 minėjimą 1964 m. spalio 4 d. Jaunimo Centro namuose. Vsuomenė kviečiama minėjime dalyvauti.

NEW YORK

• **L. S. T. Korp! Neo-Lithuania** metinė šventė įvyksta lapkričio 7 d. Travelers Hotel, 9400 Ditmar Blvd., prie La Guardia aerodromo. Programa pradedama iškilminga sueiga 6 val. vak. Pompeii Room. Vaišės ir šokiai. 8 v. v. Terrace Ball Room. Kvietimai gaunami pas korporantus ir Valdyboje, užsakant telefonu: MI 2-0656.

* SANTAROS-ŠVIESOS FEDERACIJOS visuotinis narių suvažiavimas įvyks spalio 10 d. New Yorke, Idlewild Riviera viešbuty (prie John F. Kennedy aerodromo). Programoj: organizacinė veikla ir valdybos sudarymas. Pradžia 9 valandą.

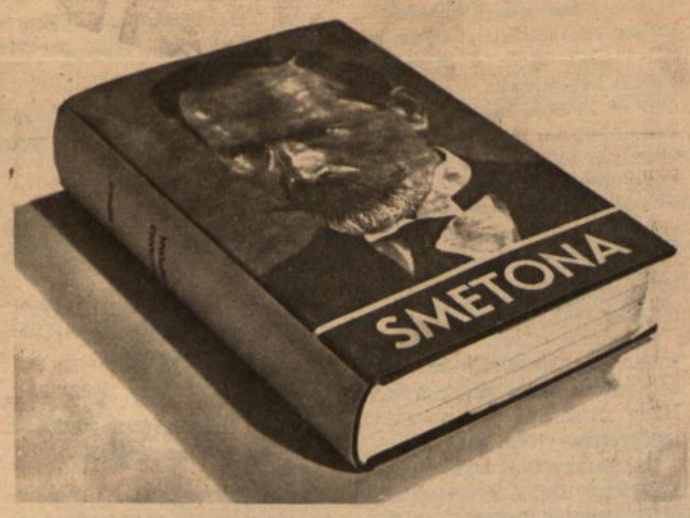

Prezidento Antano Smetonos monografija jau išėjo iš spaudos ir siuntinėjama prenumeratoriams.

Denveris šią vasarą sulaukė daug lietuvių iš įvairių vietovių. Jaunavedžiai Henrikas ir Marta Macijauskai iš Clevelando savo povestuvinėje kelionėje buvo keletai dienų apsistoję Denveryje pas buvusius clevelandiečius Albertą ir Reginą Vaitaičius. Tarnybiniais reikalais čia lankėsi inž. Jonas Gaižutis iš Detroito ir inž. Viktoras Mastis iš Chicagos, abu rasdami laiko aplankyti Juozą ir Aldoną Lataičius. Pro Denverį Arizonos link važiuodami iš Kenosha, Wisc., pažįstamus aplankė Vytautas ir Aurelija Paukšteliai su dukrele ir tėvais. Omahos svečiai Algimantas ir Laimutė Antanėliai su šeima ir Petras ir Pranė Adomoniai atostogų metu pabandė savo laimę grybaudami, ir, atrodo, kaip matyti nuotraukoje, sėkmingai. Gi už poros mėnesių čia prasidės slidinėjimo malonumai. Nuotraukoje Omahos lietuviai ir denveriečiai po sėkmingo grybavimo. Stovi iš kairės: Alg. Antanėlis, Pranė ir Petras Adomoniai, Vyt. Guzulaitis, Laimutė Antanėlienė ir Danguolė Antanėlytė. Prieky Alg. Antanėlis, Leonas Vaitaitis ir Regina Vaitaitienė.

A. Vaitaičio nuotrauka

Jaunasis daktaras Juozas Paukštelis tarp vyresniųjų. Stovi iš kairės dr. Adolfas Polaitis, prof. Jonas Šimoliūnas, dr. Juozas Paukštelis ir dr. Jonas Paukštelis.

V. Paukštelio nuotrauka

NAUJAS CHEMIJOS DAKTARAS

Juozas Valentinas Paukštelis 1964 m. rugpiūčio mėn. Illinois universitete (University of Illinois, Urbana, Ill.) apgynė dizertaciją iš organinės chemijos "The Synthesis and Reactions of Aziridinium Salts" ir įsigijo chemijos daktaro lapsnį. Taip pat dar prieš dezertaciją kartu su kitais chemikais paruošė tris mokslinius veikalus iš tos srities.

Tolimesniam žinių pagilinimui ir praktiškam jų pritaikymui atsiekti vyksta į garsųjį Mass. technologijos institutą (Mass. Institute of Techology, Cambridge, Mass.), kur dirbs Tautinio Sveikatos instituto (Institute of National Health) žinyboje. Šioji įstaiga tiesioginiai priklauso Švietimo, Aukl ėjimo ir Sveikatos departamentui. Prisijungs prie grupės mokslininkų, kurie tyrinėja priežastis sukeliančias vėžį gyvųjų audinių lastelėse.

Jaunasis daktaras yra gimęs 1939 m. lapkričio mėn. 25 d. Titonių kaime, Linkuvos vals., Šiaulių aps. 1944 m. vasarą, kai artėjo raudonasis siaubas, su tėvais pasitraukė į vakarus ir pažino tremtinių ir jų stovyklų vargus. 1949 m. kovo mėn. 22 d. atvyko kartu su tėvais į Racine, Wis. ir ten baigė Washingtono aukštesniąją mokyklą.

Studijavo Wisconsino universitete (University of Wisconsin, Madison, Wis.) kur 1960 m. gavo chemijos bakalaureato laipsnį.

Buvo aktyvus sportininkas ir dalyvavo lietuvių sporto pirmenybėse Chicagoje, Clevelande ir Toronte, laimėdamas jaunių klasėje pirmąsias vietas disko metime ir rutulio stūmime.

Tolimesnėms studijoms persikėlė į Illinois universitetą, kur kaip asistentas vienus metus dėstė studentams ir kartu gilino studijas. Paskutinius tris metus buvo laboratorijos asistentas.

Š.m. rugpiūčio mėn. 29 d. jo tėvai, Stasė ir Ignas Paukšteliai, į savo rezidenciją sukvietė gimines ir šeimos artimuosius bičiulius pasidžiaugti jų šeimos nario gražių pasiekimu, kuris taip retai moksle tėra pasiekiamas.

Iš Indianos buvo atvykę artimi giminės dr. Jonas ir Aldona Paukšteliai, jų dvi dukros -- Aldona ir Biruté, bei du sūnūs -- Algirdas ir Vytautas, kurie visi siekia akademinio mokslo. Be kitų vaišėse dalyvavo: prof. dr. inž. Jonas Šimoliūnas, dr. Adolfas Palaitis su studente dukra Regina, Juozo brolis ekonomistas Vytautas su šeima, chem. inž. Algis Kapočius, liet. ev. reformatų Kolegijos prezidentas M. Tamulėnas su žmona, vietos lietuvių veikėjai Felicija ir Jurgis Kapočiai, Martynas Kasparaitis, artimi giminės Stasė ir Petras Petrušaičiai ir t.t.

Buvo pasakyta eilė gražių kalbų, pasidalinta nuoširdžiais linkėjimais, kurie paliko gilų įspūdį laimingos šeimos šventės pobūvio dalyviams.

Dr. J.V. Paukštelis visiems nuoširdžiai padėkojo už linkėjimus, pabrėždamas, kad jis vienas to nebūtų galėjęs pasiekti, jei jam nebūtų padėję tėvai ir kiti artimieji.

Savo padėkos žodį užbaigė žodžiais: "Lietuviais esame mes gimę, lietuviais turime ir būt..." išreikšdamas savo pažiūras į lietuvybės išlaikymo reikalą. Šis klausimas visada jautriau pajaučiamas šeimoje, kai jos jaunesnis narys išeina į savistovų gyvenimą svetimame krašte, kur yra daug pavojų pamiršti tautines pareigas.

P. Petrušaitis

CHICAGO

* LIETUVIŲ REMIANČIŲ RESPUBLIKONŲ PARTIJOS kandidatus susirinkimas įvyksta rytoj (trečiadienį) 7:30 val. vak. Respublikonų partijos 13-jo Wardo būstinėje, 3933 West 63rd St.

Susirinkime pranešimus padarys dr. Stp. Biežis, inž. E. Bartkus, A. Kalvaitis ir inž. V. Adamkavičius, nušviesdami galimybes lietuviams prisidėti prie respublikonų partijos kandidatų išrinkimo. Visi lietuviai maloniai kviečiami susirinkime dalyvauti.

* ALT SUVAŽIAVIMAS įvyksta spalio 10-11 d. Sherman House, Chicagoje, Ill., kampas Clark & Randolph St. Darbotvarkėje: Suvažiavimo dalyvių patikrinimas. Prezidiumo, sekretoriato ir komisijų sudarymas. Sveikinimai. ALT pirmininko apžvalginis darbų pranešimas. Finansinis pranešimas. Iždo globėjų raportas. Sumanymai ir pasiūlymai. Rezoliucijų bei sveikinimų priėmimas. ALT narių ir valdybos sudarymas. Suvažiavimo uždarymas.

Apie 1:00 val. p.p. numatoma suvažiavimo dalyviams pietų pertrauka. Pietus organizuoja tame pačiame viešbutyje ALT valdyba.

ALT nariai, kurie norėtų dienotvarkę pakeisti arba papildyti, prašomi ne vėliau kaip š.m. spalio 5 d. raštu prisiųsti savo pasiūlymus ALT Valdybai -- 6818 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60636.

* K. DONELAIČIO LITUANISTIKOS Žemesnioji ir Aukštesnioji Mokykla pradėjo normalų darbą. Mokykla jau reformuota. Veikia šeši Žemesniosios Lituanistikos mokyklos skyriai ir pirmosios dvi Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos klasės. Iš viso užsiregistravo 325 mokiniai. Be lituanistinių dalykų yra mokama: tikyba, Lietuvos istorija, Lietuvos geografija, dainavimas ir tautiniai šokiai. Tautiniams šokiams užsiregistravo 300 mokinių. Tautinius šokius moko mokytoja A. Martienė. Akordeonu gros V. Gutauskas.

Žemesniajai ir Aukštesniajai Lituanistiko mokyklai vadovauja mokyt. Julius Širka. Priešmokyklinio amžiaus vaikus moko mokyt. I. Bukaveckienė. Pirmą skyrių -- mokyt. M. Plačienė. Antrą A skyrių -- mokyt. D. Šukelytė. Antrą B -- mokyt. D. Binkelytė. Antrą B -- mokyt. M. Šulaitienė. Trečią A -- mokyt. J. Šerelienė ir trečią B -- mokyt. D. Bindokienė. Ketvirtą skyrių -- mokyt. J. Radvilaitė. Penktą A -- mokyt. E. Diminskienė ir penktą B -- mokyt S. Šukelienė. Šeštą skyrių moko mokyt. P. Lampsatienė.

K. Donelaičio Lituanistikos Aukštesniojoj mokykloj mokytoja B. Vindašienė dėsto lituanistinius dalykus, o mokytoja O. Paulikienė dėsto Lietuvos istoriją ir Lietuvos geografiją.

Tikybos pamokos prasidės spalio mėn. 3 d. Vyresnius mokinius mokys kun. A. Nockūnas, SJ, o jaunesniuosius -- kun. Juozevičius.

Dainavimą moko muzikai K. Skaisgirys ir P. Armonas.

Tėvai, norintieji savo vaikus leisti į K. Donelaičio Žemesniąją ar Aukštesnąją mokyklą dar šį šeštadienį gali vaikus užregistruoti.

Mokyklos Vadovybė

* LB CHICAGOS APYGARDOS V-ba ruošia Bendruomenės solidarumo vakarienę spalio 10 d. Keymen's Club (Cicero ir Madison gatvių kampas).

* LB CHICAGOS APYG. V-BOS lėšų telkimo vadovė J. Bobinienė, Bendruomenės mėn. proga, organizuoja lėšų telkimo vajų. Pinigai bus naudojami apygardos švietimo institucijoms remti ir kt. lietuvybės išlaikymo ir ugdymo reikalams. Aukas prašo siųsti Apyg. V-bos kasininkui K. Dočkui, 1901 So. 49th Ave., Cicero 50, Ill.

BOSTON

* BALFO JUBILIEJINIS BANKETAS įvyks spalio 4 d. Lietuvių Piliečių Dr-jos Auditorijoje 3-me aukšte. Banketo Globėjas Dr. Stasys Jasaitis. Programoje šv. Petro Liet. parapijos choras vad. muz. J. Kačinsko ir tautinių šokių sambūris vad. O. Ivaškienės.

Visi Bostono lietuviai kviečiami dalyvauti.

SKAUDI NELAIMĖ

Rugsėjo 19 d. Albinas Banys, gyv. Miltone, Mass., savo kieme kirto medį, kuris virsdamas mirtinai sužeidė jo 6 met. amž. dukrelę. Mergaitė bėgo iš namų į kiemą žaisti ir tiesiai papuolė po virstančiu medžiu.

PAGERBĖ J. LEKĮ

Rugsėjo mėn. 20 d. So. Bostono Lietuvių Klube buvo pagerbtas visuomenininkas Juozas Lekys kuris į šį kraštą atvažiavo 1911 m. Per 53 metus jis vis būdavo to klubo valdybose ir įvairiose pareigose.

Juozas Lekys priklauso ir kitų organizacijų valdyboms. Į pagerbtuves buvo susirinkę per 200 jo artimų bendradarbių ir draugų. Jis gavo daug sveikinimų ir dovanų.

Meninę dalį atliko solistas Povilavičius ir muzikas J. Gaidelis.

NAUJA BROKERĖ

Rugpiūčio mėn. 15 d. Albina Utenienė, gyv. 356 Washington St. Dorchester, Mass. išlaikė Mass. valstijos nustatytus egzaminus ir gavo brokerio leidimą, kuriuo suteikiama teisė verstis kilnojamo turto pardavimo verslu.

Maloniai kviečiame
visus ir visas atsilankyti į
Bostono Korp! Neo-Lituania ruošiamą

VAKARĄ

šeštadienį, spalio 3 d., 7:30 v. v.
So. Bostono Piliečių Klubo III-me aukšte.
Programą atliks Clevelando neolituanai.
Šokiams gros žinomas Šmito orkestras.
Originalios vaišės.
Kas 20-tas įeinantis svečias gaus dovaną; 500-sis — Mustangą! Laimėjimams skirta didelė staigmena. Puiki proga susitikti su senais pažįstamais; susipažinti su naujais draugais (ypatingai studentams) ir praleisti vakarą jaukioje ir malonioje nuotaikoje.

DIRVOJE GALITĘ ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI ŠIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

Aloyzas Baronas — Saulės grįžimas, novelės — 1.50 dol.

Vytautas Alantas — 9 dramos veikalai 5 dol.

Pulgis Andriušis — Purienos po vandeniu — 1.50 dol., kietais virš. — 2 dol.

A. Šapoka — Senasis Vilnius — 5 dol.

Juozas Mikuckis — Derliaus Vainikas — eilėraščiai — 3 dol.

Visa eilė kitų anksčiau pasirodžiusių knygų, albumų, poezijos rinkinių.